

MOLLET en deute

per Joan Aliguer

MOLLET
EN
DEUTE

per
Joan Aliguer

DEDICATÒRIA

A tots els molletans, sense excepció.

*Als que -com jo mateix- han nascut, crescut i envellit aquí,
per refrescar-los la memòria.*

*Als més joves, i als que han anat venint de fora fins a donar
al nostre poble-vila dimensions de Ciutat, perquè la cone-
guin una mica millor i, d'aquesta manera, la respectin i
l'estimin amb més coneixement de causa.*

Joan Aliguer i Vegué

Fotocomposició i impressió:
Impremta Francesc
C/. Can Sunyer, 11 - Martorelles

Dipòsit Legal: B - 32 057 - 1992
ISBN: 84 - 604 - 3933 - X

El com i el perquè d'aquestes pàgines

El dimarts, 28 de Gener de 1986, al programa setmanal de Ràdio Mollet "Avui, mercat" el director d'aquesta Emissora municipal senyor Jordi Solé i Flores ens sotmetia, de dotze a una del migdia, a les preguntes que ens permetien de donar un repàs a la nostra vida de molletans.

Era molt difícil resumir seixanta-quatre anys de la vida d'una persona en una hora escassa d'emissió. Vàrem parlar, ben cert, de moltes coses i fins algunes que no recordàvem ens foren dutes a la memòria per obra i gràcia d'algunes persones que ens varen trucar, per fer-nos-ho present.

Penso però, que al llarg d'aquell programa va quedar clara la nostra trajectòria, tant laboral com socio-cultural, tant familiar com religiosa, tant literària com poètica.

Vàrem parlar, en efecte, dels nostres records d'infància i joventut. Dels anys de la guerra. Dels estudis cursats i els títols obtinguts. Dels meus començaments a "Gente Menuda", el suplement dels dissabtes a LAS NOTICÍAS de Barcelona, dels premis assolits i els llibres publicats. De les col.laboracions a revistes locals i barcelonines. De les classes impartides. De l'emissora provisional "Ràdio Mollet" dels anys 1954 i 1962. De la corresponsalia als diaris "La Vanguardia" i "El Correo Catalán" i un llarg etcètera.

Varen quedar al tinter però, per manca de temps, una sèrie de coses: la meva afició pel bàsquet, que em portaria a organitzar el mini-bàsquet del C.B. Mollet i a fer de corresponsal del periòdic "4-2-4". Els estudis de català a Sabadell i Granollers i les classes impartides a una escola de la Plana Lledò. Els recitals a diferents emissores, als "Amics dels Clàssics" de Barcelona i al Museu Abelló de Mollet, les conferències donades a Mollet entre 1951 (De las piràmides al Rhin) i 1959 (Mollet en deute), Palau de Plegamans, Vilanova de la Roca, Godall, etc. Els dimecres a l'Esplai que comanen les senyorettes Tiffon i encara la meva participació, com a Rei negre, a una d'aquelles cavalcades dels anys seixanta, amb el recorregut Mollet-Santa Perpètua, de la qual tan entranyable record en conservo...

A propòsit de les conferències, fou tan extraordinari el ressó produït per aquell MOLLET EN DEUTE pronunciada al cinema Avenida el 15 de Novembre de 1959, amb motiu de l'homenatge que Mollet

rendiria tres setmanes més tard a les dues mestresses - Na Joana Barcala Carbonell i Na Trinitat Falgueras i Ferrer- que, vint-i-cinc anys després, encara no s'havia oblidat del tot.

**SALA
FIVELLER**

La Junta de la Sala Fiveller es complau en invitar-vos al **I Cicle d'Estudis Locals** que es celebrara a l'esmentada Sala:

13 de juny, a les 20'30 h. — **Presentació del 1.º Cicle d'Estudis locals**, pel Mn. Joan Galtès.

— **El marc natural: aspectes geològics**, pel Dr. Josep Serra.

18 de juny, a les 20'30 h. — **Urbanisme. Notes sobre la formació de Mollet**, pel l'Arquitecte Mariona Bonet.

20 de juny, a les 20'30 h. — **El marc socio-econòmic: Evolució de Mollet al segle XX**, pel Vicenç Torrents.

27 de juny, a les 20'30 h. — **Mollet en deute: Els noms dels carrers**, pel Joan Alguer.

Mollet, juny de 1985

Per això, quan la Directiva de la SALA FIVELLER organitzava el mes de Juny de l'any 1985, un cicle de quatre conferències sobre diferents aspectes de la nostra Vila i em demanaven que repetís, actualitzada, la conferència aquella de vint-i-cinc anys endarrera, en vaig tenir una gran satisfacció i vaig disposar-me a fer-ho amb tot l'interès.

I si bé és cert que l'audiència d'aquesta vegada fou molt més reduïda -no cal oblidar que els assistents a la primera ho feien majorment com a ex-alumnes d'aquelles dues mestresses a les que es volia homenatjar amb motiu dels seus vint-i-cinc anys o, si ho preferiu, de les seves noces d'argent amb l'ensenyança- me'n declaro ben satisfet ja que fou seguida amb molta atenció pel centenar de persones que hi assistiren i que varen premiar-me, en acabar, amb una ovació, no sé si merecuda o no, però sí molt llarga i calurosa.

Me'n declaro satisfet, he dit, i potser no ho he dit prou bé. Perquè hi va haver un "lapsus" - que algun dels assistents em va fer veure amb tota la raó- i que la transcripció d'aquella conferència en forma del llibre que ara teniu entre les mans, em permetrà -espero- de corregir degudament.

Aquell "Mollet en deute" de 1959 intentava tractar dels molletans que tenien nom de carrer a la nostra Vila per raó dels mèrits que havien contret i, en una segona part, dels molletans que encara no en tenien però que per la seva trajectòria i per les seves obres els en creïem ben mereixedors.

En la repetició que tingué lloc el 27 de Juny de 1985, si bé pel que fa als morts no hi havia variació possible, els que encara eren i són vius -i que per molts anys!- havien evolucionat en una doble direcció: mentre que alguns s'havien quedat estancats, d'altres que llavors apuntaven condicions de relleu, les havien anat desenvolupant al llarg dels darrers lustres en termes tals que si en aquell moment potser n'hi havia prou amb una lleugera menció, ara requerien un tractament molt més extens que no els hi podia donar per dues raons: perquè em va mancar, literalment, el temps que calia per tal de fer-me ben bé càrrec de totes les seves activitats i perquè, ni que n'hagués tingut, la conferència que jo volia que no s'allargués més enllà de les deu del vespre, hauria estat inacabable.

I com que ja sé que tinc fama de xerraire -en la presentació del meu llibre MOLLET POÈTIC, feta el 6 de Novembre de 1983, si alguna observació se'm va fer per part d'alguns amics que hi eren és que s'allargà excessivament - em vaig proposar de no caure en aquest defecte, ni que fos a costa de deixar sense aprofundir com mereixien la vida i l'obra d'alguns molletans que vaig "tocar" només de passada...

L'ocasió que se'm brinda de convertir aquella conferència en un llibre em permetrà de subsanar aquell manquement, que sóc el primer en reconèixer, perquè l'extensió que pot donar-se a un llibre m'autoritza a fer-ho.

I temo, encara, que em tornaré a quedar curt, no sols en l'extensió que dediqui a cada personatge, sino pel fet que, inevitablement, me'n descuidaré més d'un i més de dos al tinter...

Quan sortia d'aquella conferència l'any 1959, amb el cinema Avenida ple de gom a gom vaig recollir, de pas, una opinió que va xocar-me. Una persona de l'auditori li comentava a una altra, més o menys amb aquestes paraules: "Hay que ver este chico, como de un pueblo donde apenas hay nada, la cantidad de cosas y de personajes que se ha sacado de la manga ..."

Jo penso que aquella persona del comentari s'equivocava de mig a mig. A Mollet hi ha molta més categoria de la que generalment ens pensem. Falta només posar-hi atenció, i voler-la veure. Tant és així que quan en Joan Solé Tura em parlava d'un altre llibre, llavors amb la "vida i miracles" de cent ciutadans de Mollet li vaig dir que el problema el tindria no per defecte, sinó per excés. I que segurament se'n deixaria encara molts que mereixen figurar-hi i que excedirien d'aquest límit que ell s'havia fixat.

Calculeu doncs si, pensant així, no me'n deixaré jo molts més que no pas ell. En un cas, però, com en l'altre, estic segur i ho podeu ben creure que no serà per tírria o per malvolença. Serà més aviat un oblit involuntari o, a ben segur, una impossibilitat material perquè els llibres, com les conferències, també tenen uns límits que cal respectar i mantenir.

Que, amb els oblits que hi trobareu, us agradi el que diem dels que s'hi han inclòs, és el desig d'aquest amic que signa.

Joan ALIGUER

MOLLET EN DEUTE

pròleg

L'ànima d'un poble és la seva memòria històrica. Quan aquesta memòria és nítida i estable, el futur del poble està recolzat sobre fonaments sòlids que garantitzen un esdevenidor positiu i un progrés integral.

S'ha dit que la pàtria de cada persona és la seva pròpia infantesa, el record del seu origen; aleshores bé podem dir que la identitat d'un poble es troba en els seus començaments. Recordar la pròpia història és tenir un nom que ens fa originals i irrepetibles; i és des d'aquesta originalitat i irrepetibilitat com podem col.laborar a favor de la unitat i el progrés de tots els pobles.

Mollet, com a col·lectiu històric, celebrarà ben aviat el primer mil·lenari. Des del 993 fins el 1993, en aquest lloc geogràfic concret, al cor del Vallès i prop de Barcelona "cap i casal de Catalunya", uns homes i dones han teixit un bon tros d'història. Cal recordar els que l'han teixida i els que, ara, d'una manera exemplar quan no heroica, en continuen la tasca. Fer poble és fer història. I fer història és col.laborar en la construcció d'un món, d'una societat més humana, més justa.

Probablement a Mollet, durant 1993, se celebraran diversos actes per commemorar el seu mil·lenari. Però hi ha hagut un molletà, concretament en Joan Aliguer, que s'ha avançat. I ho ha fet publicant aquest llibre: "MOLLET EN DEUTE". L'ha escrit amb respecte històric, però sobretot amb l'afecte d'un ciutadà que estima el poble, i està agraït d'haver nascut en ell.

Aquest llibre, un més, d'en Joan Aliguer, a la meua manera de veure-ho després d'haver-lo llegit amb interès, és per a tots els molletans un gran servei, i un repte atrevit. Un gran servei, perquè bo i recordant alguns personatges senyers de la Vila, esperona a repetir els seus encerts i evitar els seus errors. Un atrevit repte, perquè parla i invita a una reconciliació que va arribant, però que encara sembla no haver assolit la meta. Als molletans d'avui i a les generacions properes pertoca rebre aquesta torxa, cuidar la flama, i passar-la amb respecte als que van venint.

I tot això, en Joan Aliguer ho ha fet d'una manera molt original, seguint la pauta que ell mateix es senyalà l'any 1959, en la conferència donada al cinema Avenida: escollint els noms dels carrers del poble que recorden personatges de la història de la Vila.

Però, molt encertament, en la segona part del llibre, l'autor ens parla sobre aquelles persones a les quals Mollet deu molt, i que encara

no tenen cap carrer dedicat, es a dir, encara no se'ls ha reconegut la seva valuosa aportació. Ve a ser com un toc d'alerta pels que, ara o més endavant, poden i deuen fer-ho. Em refereixo als regidors molletans.

Felicito al bon amic Joan Aliguer i li agraeixo que m'hagi donat l'oportunitat d'encapçalar el seu llibre. Espero que Mollet ho sabrà agrair llegint-lo, a fi de tenir més consciència històrica, que és el mateix que dir tenir una ànima, una identitat forta i oberta de cara a l'esdevenidor.

Ramon Buxarrais Ventura
bisbe emèrit de Málaga

I

EL POBLE DE MOLLET i LA SEVA HISTORIA

Deia el que fou enginyós escriptor n'Enric Jardiel Poncela, en un dels seus pensaments entre humorístics i filosòfics, que "Historia es exactamente lo que se escribió, pero ignoramos si es exactamente lo que sucedió".

A l'AMISTAT, revista local avui desapareguda, orgue d'expressió dels alumnes i antics alumnes de l'Acadèmia Mollet, que molts heu tingut a les mans i que potser conserveu encara, llegim en el seu número 41 corresponent al mes de Gener de 1955 aquestes paraules: "Mollet, pueblo sin tradición, apenas sin historia, surgido prácticamente de la nada y convertido en escasísimo tiempo en importante núcleo agrícola e industrial..."

I això ens fa pensar: Si Mollet no té gairebé història, vol dir que aquí no ha passat gairebé mai res, o que gairebé ningú no s'ha cuidat mai d'escriure ço que a Mollet passava?

Aquesta pregunta, que ens fèiem l'any 1959, avui no tindria massa sentit perquè un molletà, curiosament germà del que feia aquella afirmació a l'AMISTAT, en Joan Solé Tura, ha escrit no menys de quatre llibres, algun d'ells ben voluminós, sobre la història i els fets ocorreguts al nostre poble, i no crec que n'hagi esgotat pas el tema...

Per això potser ho encertàvem al plantejar-nos una altra qüestió: No serem tal vegada nosaltres els que no haurem llegit gairebé mai allò que s'ha escrit que passava a la nostra Vila?

Vaig treballar llavors, l'any 1959, ben bé un parell de mesos rebuscant per llibres i publicacions el què i el com d'aquesta nostra història molletana. I deia que, en el desig d'evitar-vos la llauna de parlar de les breus referències que des de l'any 1006 -fa gairebé mil anys- consignava el Cartulari del Monestir de Sant Cugat del Vallès sobre la nostra localitat, que unes vegades li deien Moleto, altres Moled i altres Molletum, com que els pergamins, i més si estan escrits en llatí, són lletra morta que sols interessa als erudits, i nosaltres volíem estudiar la història de la nostra Vila com una cosa més viva i palpitant, no se'ns havia acudit altre sistema que fer-ho a través de les persones que havien passat pels nostres carrers, habitat les nostres cases, i viscut com a veïns de Mollet abans que nosaltres.

II

HABITANTS, CARRERS i PLACES

Dèiem llavors que Mollet tenia - i fa tan sols trenta-tres anys - uns 8.000 habitants. Ara em diuen de l'Ajuntament que ens n'anem cap els 40.000.

I jo preguntava, llavors: - Sabeu quants carrers té Mollet? Jo us ho diré: Cent dotze. Cent dotze carrers i dues places.

Tractant d'actualitzar aquestes dades em deien fa un parell d'anys que els carrers eren 156 i les places cinc o, millor dit, sis ja que mentre tant es va aplanar i utilitzar com a tal el solar que ocupava la fàbrica ITISA, a les que si han d'afegir les recentment inaugurades places Padrón, Nelson Mandela, Mercè Rodoreda, i la ultimíssima dels Voluntaris Olímpics.

Com veieu, si llavors vàrem dir que ens semblaven molt poques places per a tants carrers, cal convenir que en aquest aspecte concret s'ha millorat.

D'entre aquests carrers n'hi ha que porten noms geogràfics, locals o nacionals. Noms de Sants i Santes. Noms d'inventors, d'artistes, filòsofs, metges, poetes i escriptors. Noms històrics, de llocs o personatges. Noms de polítics, i fins noms que no encertem a classificar.

Mes, d'aquells 112, només 14 són noms de molletans, o de gent que visquè a Mollet o que, d'una manera o altra, està relacionada amb el nostre poble.

I encara, d'aquests catorze, quatre - Antònia Canet, Gaietà Vincia, Vicenç Fonolleda i Miquel Bosch de Calderó (que alguns confonen amb en Calderón de la Barca, tot i no tenir-hi res a veure) - els vàrem deixar de banda per quant, amb els seus mèrits personals que no volem pas posar en dubte, el que els portà a ser recordats fou el fet de tenir la propietat dels terrenys que ells cediren per tal que els fos obert el respectiu carrer. I així, ens en quedaven només deu.

Unes de les darreres modificacions de carrers aprovada per l'Ajuntament en canvià una vintena, que no alteren pas massa aquell nostre plantejament ja que -apart els noms de Can Filosa i Can Pacià,

que m'inclino a considerar dintre el grup dels quatre als quals m'he referit - introdueix un nou molletà, en Feliu Tura i Valldeoriola amb el nom de Batlle Tura, mentre que en suprimeix dos: l'Avinguda dels Caiguts - avui Avinguda Rafel de Casanova - i el de Pere Colom Ventura que torna al seu antic nom de Carrer Palaudàries.

III

EL CARRER D'ALSINA

Dos dels carrers que ens resten - Alsina i Valentí Almirall - no són encara, propiament, de Mollet.

L'Alsina, segons publicà el periòdic "La Renaixença" del mes d'Agost de 1882 i d'una crònica signada per en Vicenç Plantada i Fonolleda sota el títol de "Batalla de Mollet del Vallès" fou un pagès de Polinyà que, d'acord amb el General Campoverde, s'apoderà de les forces franceses que hi havia a Santa Perpètua i Mollet, el 21 de Gener de l'any 1810, en plena invasió napoleònica.

Un vell veí del carrer d'Alsina ens parlava també d'un Capità Alsina, com a vencedor d'aquesta batalla de Mollet.

Penso que les dues versions no són inconciliables, doncs és ben possible que el pagès fos ascendit a capità arran dels seus èxits militars. Ja se sap que a les guerres es puja de pressa...

Ho faig ressaltar perquè es dóna el fet curiós que a moltes de les actuals plaques dels carrers, us haureu adonat que no sols contenen el nom llis i pelat del personatge sinó que al mateix temps hi porten una il·lustració més o menys adient a la seva professió o característiques particulars la qual cosa, per cert, si en alguns casos resulta claríssima (que al carrer de La Pau hi pintin un colom, és perfecte, i que al carrer del Pintor Fortuny hi hagi un cavallet de pintor, també em sembla correcte) en altres penso que haurà resultat una mena de "misió impossible" perquè, certament, no saps pas quina cosa hi hauries de posar...

Doncs, pel que fa al carrer d'Alsina, en el moment de pronunciar la meva conferència hi segueix havent el mateix que en el de picar a màquina aquestes ratlles: un arbre o sigui, una alzina.

És evident que en aquest cas, la semblança no s'hi dóna de cap manera ja que, pagès o capità, l'Alsina no era un arbre, sinó una persona, i més concretament, un patriota de la nostra guerra de la Independència, tan vàlid com ho fou el mateix Gaietà Ventallò.

Seria bonic de comprovar que arran d'aquestes meves ratlles l'Ajuntament procedís a rectificar el dibuix d'aquesta placa, car em sembla una cosa d'estricta justícia. A dir veritat, a la cantonada amb Rafel de Casanova ja es va rectificar. A la del carrer Burgos encara no.

IV

EL CARRER D'EN VALENTÍ ALMIRALL

D'en Valentí Almirall trobem a la Geografia General de Catalunya dirigida per en Francesc Carreras Candi, que fou l'autor d'un llibret sota el títol de "Consideracions sobre lo ball de gitanes en lo Vallès". Llibre que hem vist, per cert, a casa de l'amic Emili Codina, directiu que fou a Mollet i pobles de la rodalia d'aquest tradicional i bonic Ball, tan típic del nostre Vallès.

Això és tot el que en vàrem dir d'ell, l'any 1959. Sabíem però que en Valentí Almirall era molt més notable i conegut per les seves idees federalistes que si avui, a l'Estat de les Autonomies, potser no semblin massa descabellades, a la situació anterior o sigui trenta-tres anys endarrera sí que segurament ho haurien semblat.

Vaig pensar per tant, llavors, que si afegia a la meva notícia d'en Valentí Almirall que fou un il.lustre advocat i publicista català, que figurà entre els més entusiastes defensors de la república federal. Que fou director del diari EL ESTADO CATALAN. Que va fundar el DIARI CATALÀ, un dels primers periòdics escrits en la nostra llengua que es publicaren a Barcelona. Que organitzà un Congrés catalanista que reunia més de 1.200 membres. Que edità el llibre titulat EL CATALANISMO, llibre que exercí una gran influència en el desenvolupament de les idees que ell propugnava i, per si no fos prou, que a la seva mort, ocorreguda l'any 1904, llegà a la ciutat de Barcelona la seva casa, valorada en 90.000 duros per tal que fos dedicada a l'ensenyança, n'hi hauria hagut prou perquè el seu nom fos canviat sense tenir d'esperar gaire.

I no vaig voler que de la meva conferència, destinada a elogiar la tasca de dues mestresses, na Joana Barcala Carbonell i na Trinitat Falgueras Ferrer, se'n derivés aquesta conseqüència.

V

EL CARRER DE PERE RAMON

I anem ja pels carrers restants. El més antic de tots (cronològicament parlant del personatge quin nom l'ostenta) correspon al que llavors vaig assenyalar com el carrer més pedregós del poble, la qual cosa no ha privat -perquè segurament s'hi fa drecera- que moltíssimes persones el recorrin per anar o tornar del treball, quatre vegades cada dia. És el que anava des de la Marinette a Cal Dragó: el carrer d'en Pere Ramon.

Avui, naturalment, ens caldria fer algunes correccions al que dèiem llavors: la primera, que les pedres que l'adornaven no existeixen ja que, com la gran majoria dels restants carrers del nostre poble, han anat essent pavimentats en el transcurs d'aquests darrers trenta-tres anys. La segona, que la Marinette no és l'hostal que era i que Can Dragó, com a masia típica del nostre poble, ha desaparegut.

Sobre en Pere Ramon trobem al programa que sota el títol de "Días de Fe y Patria" s'edità el mes de Març de 1941 un article del Doctor Bonaventura Puigcercós reproduint el mateix que s'escriu a la Geografia que esmentàvem abans, a la pàgina 171: ço és la coneguda tradició del segle XIIè que diu que en aquell temps llunyà era senyor de Mollet i del seu castell en Pere Ramon, gran enemic de l'església, a la que havia fet tant de mal com havia pogut; mes, després de penedir-se, i per satisfer en la mesura del que era possible totes ses malifetes, el 15 de Desembre de l'any 1122 va cedir la baylia de Mollet i lo seu castell al Bisbe de Barcelona -que fóra més tard Sant Oleguer - a condició que al lloc on hi havia aquest hi fessen una església, com així se va fer, essent aquesta la causa que, de l'antic castell, no se'n troben ni les runes...

A la segona de les conferències del cicle que sobre Mollet es donava a la Sala Fiveller el mes de Juny de l'any 1985, l'arquitecte Mariona Bonet que la pronunciava va posar un xic en dubte, i penso que amb força motius, l'existència d'aquest castell.

I a la "Guia Històrico-Artística de l'Església de Sant Vicenç de Mollet del Vallès" que el nostre ex-rector Mossèn Joan Galtés ens presentava el 22 de Gener de 1985, amb motiu de la festivitat del nostre Sant Patró, a les pàgines 20 i 21, es desestima, per manca de rigor històric, la versió que acabeu de llegir.

Per la meva part us puc dir que crec haver trobat dades a la Història de Catalunya que, al donar-nos raó concreta de les malifetes d'en Pere Ramon, desfan aquella suposada ehemistat. Mes, per aixó ens caldrà fer un curt viatge -amb la imaginació, naturalment- fins a la catedral de Barcelona.

Comencem a pujar-ne les escales i, entrant per la porta on s'hi llegeix la mateixa inscripció que corona la nostra església parroquial "Domus Dei et Porta Coeli" (Casa de Déu i Porta del Cel) endinsem-nos a la catedral, sota les seves voltes alteroses.

Seguint per l'ample passadís que queda a mà dreta, entre el cor i els altars laterals, passada just la porta que dóna entrada al claustre, es troben dos sepulcres de fusta que -dèiem llavors- a l'escassa claror dels ciris i de la llum que es filtra a través del vitral, prenen una tonalitat vermellosa, en mig de la qual destaca l'or de les quatre barres, envoltades per un marc ovalat.

Avui ens caldria modificar aquesta imatge una mica tènica per dir que els dos sepulcres estan ben il·luminats amb focus que no sols deixen veure les seves característiques, sinó també les inscripcions en llatí que figuren al peu dels sepulcres: els

noms de les persones quines despulles mortals allà es guarden, això és, Ramon Berenguer I lo Vell, i sa tercera esposa, na Almodis.

Mirant aquelles dues tombes, mentre arribaven a la nostra oïda, entre majestuosos i planyívols, les notes de l'orgue solemniat, ens ha semblat com si reviscolés la tragèdia que allà, a finals de l'any 1071, s'abatia sobre la Casa Comtal de Barcelona, i en la qual en Pere Ramon hi tenia, malauradament, un paper de protagonista.

Perquè en Pere Ramon, fill del matrimoni del comte amb sa primera muller, Isabel, per raons que no han estat ben escatides o que almenys jo no vaig encertar a trobar, assassinà la seva madrastra.

I la història afegeix "Pere Ramon fou condemnat a dura penitència pel Papa Gregori III desapareixent del palau comtal per anar exiliat a Terra Santa, on es creu que hi morí".

Mes anem-nos-en, si us plau des del segle XIIè, segle del feudalisme, on la noblesa i els monestirs tenien sota la seva mà tota o gairebé tota la propietat territorial i on els pagesos, carregats de tributs i de serveis no podien abandonar les terres que conreaven sense, abans, redimir-se per diners, i on la neteja personal deixava tant que desitjar que llegim textualment que "el poble i l'aigua estaven renyits" i "la pinta l'usava únicament el sacerdot per esmotxar-se pèl i barba abans de dir Missa".

I fem un salt de 500 anys, que són els que separen el carrer d'en Pere Ramon del que porta el nom dels primers propietaris d'una de les cases més velles del poble: Can Borrell.

VI EL CARRER DE BORRELL

Jo us convido, amb la imaginació també, naturalment, a que enfileu amb mi pel torrent Caganell o sigui -avui- pel passeig cobert sota del qual hi passa el torrent i, travessant un dels passos per damunt els quals circula el ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà, pel lloc on llavors podien llegir-se encara les lletres en color blau que ara fa 38 anys, el 1954, omplena-

ven el nostre poble i els seus carrers profusament adornats al pas d'una imatge blanca que feia despertar la fe i l'entusiasme dels molletans, aquelles lletres d'AVE MARIA amb la que es saludava la Verge de Fàtima, ens situem davant de l'alterosa torre que s'alça a la dreta de la casa de pagès, evidentment de construcció més posterior i que avui és molt més visible arran de la plaça que s'hi ha aixecat al seu davant mateix, per on els cotxes que venen de Gallecs o de l'autopista propera hi donen la volta abans d'enfilarse cap al Centre de Mollet.

Damunt el balcó del primer pis, una pedra esquerdada diagonalment en dos trossos desiguals porta marcat un any: 1628.

D'aquesta època ens parla la història per dir-nos que durant la guerra contra Felip IV Mollet prengué també les armes a favor de la causa catalana i que, el 28 de març de 1642 va haver-hi una sagnant batalla entre les tropes castellanes i les del principat, entre Mollet i Montmeló, comanades les unes pel Marquès de Povar i les altres pel general La Motte. I acaba dient que els mosqueters de Barcelona, la cavalleria catalana, els sometents de Vic i del Vallès varen fer aitals prodigis de valor que els soldats del marquès fugiren a la desbandada, deixant al camp més de mil homes, entre morts, i ferits, i presoners.

Sempre he pensat -i vaig defensar-ho en els meus temps de corresponsal de "La Vanguardia" i "El Correo Catalán" en sengles articles il·lustrats amb fotografies i tot- que aquesta masia, per raó de la seva història, Mollet l'hauria de conservar com una joia. I m'agradà molt, a la disertació de Mariona Bonet que ja he mencionat abans, sentir-li a dir que no solament Can Borrell, sinó també Can Besora i altres masies del nostre terme municipal, estaven dintre el projecte de conservació i restauració que té previst l'Ajuntament, com a monuments històrico-artístics que són. La realitat, però, és que Can Borrell en el moment d'escriure aquestes ratlles (18 de Setembre) té tot l'aspecte d'una ruïna difícilment recuperable.

Llegim però al darrer "Quatre Cantons" que a la tardor s'iniciaran les obres del Parc al voltant de la masia, i que es rehabilitarà per a ús públic.

Celebraríem que l'Ajuntament presidit per la Sra. Montserrat Tura -al que cal reconèixer el valor d'haver-se embarcat en obres de reforma i millora sense precedents- faci realitat aquest projecte i Can Borrell no acabi essent un segon Can Besora que, a pesar de les paraules de l'arquitecte Sra. Mariona Bonet d'ara fa set anys, hem perdut definitivament.

Perquè, si no vetllem nosaltres per la pròpia història, ja em direu, amics, qui ho farà.

I són ara dos-cents anys més els que tenim de deixar transcórrer, per trobar-nos amb un altre carrer cèntric i asfaltat -dèiem llavors- en el seu primer tram, i que avui ens caldria afegir ho és en la seva totalitat: el d'en Gaietà Ventalló tradicionalment conegut també amb el nom de carrer de "Can Tambonic".

VII

EL CARRER DE GAIETÀ VENTALLÓ

Ens diu la Història que a la guerra de la Independència que sostinguérem contra els francesos a partir del famós 2 de maig de 1808, Mollet seguí també la sort dels altres pobles del Vallès, contribuint amb el seu esforç i amb la sang dels seus fills a la defensa de la Pàtria. I que s'hi distingiren els patricis Pere Falquer, i Gaietà Ventalló.

Les coses que sabem d'aquest darrer les devem a la inquietud espiritual d'un molletà del segle passat, en Vicenç Plantada i Fonolleda que, en un article publicat a la revista barcelonina "La Renaixença" corresponent al mes d'Abril del 1883 ens el descriu com "un home petit, magre, eixerit i molt lleuger" fins al punt de contar-se d'ell que un dia, armat amb un fusell, anà cosa de dos quilòmetres lluitant contra dos soldats a cavall fins que arribà a una torrentera i se'ls escapà que, en conèixer el senyal de l'arribada dels francesos es posava a ballar d'alegria i agafant un garrot d'alzina i la Santa Teresa, (un gabinet llarg de molles al qual ell donava aquest nom tan particular) endinsant-se com una mustela per la Pineda Fosca, que s'estenia llavors a pocs passos de la carretera per on anava l'exèrcit enemic, el soldat que es quedava cent passos al darrera dels seus companys, ja es pot dir que era fet presoner.

Si el ressagat anava coix, amb un salt se li posava al costat i, en menys temps del que es tarda en contar-ho l'agafava pel coll amb una mà, amb l'altra li prenia el fusell, l'endinsava per entre les bardisses del bosc i el presentava.

Si el ressagat era eixerit, al temps de posar-se-li al costat feia servir la porra. La "Santa Teresa" no l'usava sinó en casos extrems, i en defensa pròpia.

Ens conta aquesta crònica d'en Plantada, després d'haver descrit el personatge amb els mateixos termes que ho havem fet, la detenció d'una avançada de l'exèrcit francès a la Creu Vermella, nom donat al terreny dels voltants de la Casilla entre Mollet i Montmeló, per vint-i-cinc soldats espanyols procedents de la marina, que anaven a incorporar-se al seu batalló, a Caldes de Montbui, i que encoratjats i dirigits per en Gaietà Ventalló reeixiren plenament d'una empresa arriscada, fent presoners tots els francesos en termes tals que no cal pas dubtar que un dels carrers de la nostra Vila que, com ja hem dit abans, és el que vulgarment coneixem amb el nom de carrer de Can Tambonic - per bé que avui el rètol d'aquesta antiga i acreditada pastisseria porti el nom de Pujades - està dedicat a un molletà valent.

VIII

EL CARRER D'EN FÈLIX FERRAN

En el segle passat trobem altres tres molletans els noms dels quals ostenten tres carrers de la nostra Vila. Per topar-nos amb el primer caldrà que ens arribem, abans, fins el Cementiri, avui envoltat curiosament per un parc molt extens.

Al cementiri vell, a mà esquerra, s'hi alça una tomba amb aquesta inscripció: PROPIETAT DE D. FÈLIX FERRAN.

En Fèlix Ferran, nascut l'any 1814 i mort el 1895 fou l'amo de la propietat coneguda per Can Fonolleda. I, per raó dels seus coneixements en el ram de l'agricultura, era com un oracle: la seva opinió, mesurada i equànime, era tinguda arreu en consideració. Tothom el consultava, fins i tot el mateix Govern.

Per nomenament ministerial fou Vocal de la Comissió de Defensa contra la filoxera, autèntica calamitat per a les vinyes d'aquells temps que, atacant les arrels determinava la mort dels ceps, i que fou causa de la ruïna de molts propietaris.

Fèlix Ferran contribuí a lluitar contra d'ella introduint al nostre terme ceps silvestres americans que resistien la malura, i que foren després empeltats de les varietats de ceps del país ja que aquells, com ho diu prou el seu nom de "silvestres", si bé no morien, tampoc feien raïms.

Home de gran esperit observador, va adonar-se que els ceps de la vora de les carreteres, que eren llavors camins polsosos com es pot suposar, resistien millor que els altres una malura anomenada "oidium".

Vist això, féu empolsar totes les seves vinyes, aconseguint així millors collites que els altres propietaris. La cosa passava poc abans de l'any 1858, en el qual s'introduí l'aplicació del sofre, que millorava encara els resultats obtinguts per l'altre sistema, anomenat "cendrosa" que, naturalment, caigué en desús.

En certa ocasió, cregué haver inventat un líquid insecticida que combatia determinades malalties dels tarongers. Home d'empenta, arrendà tots els que hi havia plantats als termes municipals d'Alella, Tiana i Badalona.

Feta la prova però, no va poder saber-se el resultat perquè una gelada tardana i rigorosa determinà la mort dels arbres. Aquesta operació significà per a en Fèlix Ferran la pèrdua de dotze mil duros, xifra que en aquell temps era una veritable fortuna.

Els productes agrícoles de les finques d'en Fèlix Ferran concorregueren a les exposicions de 1867 a París i, poc després, a la que organitzava l'Alcalde Rius i Taulet a Barcelona, l'any 1888. A París guanyaria Medalla de Plata. I a Barcelona, el premi fou una màquina agrícola coneguda amb el nom de birvadora o eixarcoladora, usada per cavar entre els sembrats, a fi de treure'n l'herba.

Les seves nombroses relacions li permeteren fer molt de bé i, en aquelles lluites de carlins la seva intervenció salvà la vida del comte de la Vall de Marlés el qual, en agraïment, li regalà una finca a Sant Just Desvern, coneguda encara avui amb el nom del seu donador.

A causa justament d'aquestes lluites, i de la situació estratègica que ocupa a Mollet la Casa Fonolleda, es pretengué convertir-la en fortalesa. Fèlix Ferran, al qual la idea no li agradava ni poc ni gaire, intervingué prop del seu bon amic en Víctor Balaguer, ilustre literat, poeta, historiadore i polític barceloní, fundador del Museu-Biblioteca de Vilanova i la Geltrú, i la idea fou refusada.

Tingué també decisiva intervenció en la inauguració de la línia del ferrocarril de Barcelona a Sant Joan de les Abadesses.

No és estrany doncs que, amb tots aquest antecedents, els molletans li dediquessin, a la seva mort, un carrer. Aquella mort que ell hauria vist de ben a prop moltes vegades, i no tan sols per les vicissituds de la vida al segle dinou, sinó també per la inscripció existent a la part inferior del rellotge de sol -avui ja desapareguda- i que en castellà antic, (puix no cal oblidar que Can Fonolleda és probablement la casa més vella del poble ja que pertanyia a Gallecs i Gallecs és més antic encara que Mollet) deia així: "Mírate que Dios te mira. Y si así vas mirando, verás que a la muerte te vas acostando".

Paraules que degueren tenir per al nostre molletà un significat especialment amarg aquell 24 d'octubre de 1860 en que sortiren de la casa pairal camí del cementiri, les despulles mortals de la seva única filla Maria, morta als 23 anys de malaltia ràpida i cruel que era llavors molt freqüent, i en memòria de la qual manà aixecar la tomba de la que hem fet menció.

IX

EL CARRER D'EN VICENÇ PLANTADA

Hem parlat abans, perquè no podem oblidar-lo quan es tracta d'esbrinar la història molletana de finals del segle passat, d'un mestre i veterinari fill d'aquí, en Vicenç Plantada i Fonolleda, del qual en sabem i coneixem gràcies a un molletà d'avui que, sense ajuda ni estímul de ningú, en Martí Pou i Torrents, mogut tan sols per la pròpia voluntat i amor al poble, s'erigí en arxiver local i guardà, amb amorosa

cura, tota una sèrie d'impresos i d'escrits, degudament classificats, per quina tasca crec que Mollet li deu el més sincer agraïment.

Per aquests papers, que l'amic Pou posà llavors gentilment a la nostra disposició, vàrem venir al coneixement que en Vicenç Plantada i Fonolleda nasqué a Mollet l'any 1839 i morí, als 74 anys el 20 de novembre de 1913 després d'haver rebut el Sant Viàtic, que fou acompanyat des de l'església fins al seu domicili, per tot el poble.

Perquè Mollet en pes s'associà a la dolor de perdre per sempre aquest home, que porta el nom d'un carrer de tercer ordre a la nostra Vila?

Ens deia el propi Martí Pou, en un article publicat a "Sembra" del mes de Desembre de 1952 que cursà estudis a les Universitats de Barcelona i Saragossa, on obtingué el títol de manescal, carrera que exercí a Mollet juntament amb la de mestre d'escola.

Tota la seva vida i activitats va dedicar-les a que Mollet i els seus

productes fossin coneguts arreu del país i fins més enllà de les nostres fronteres. Així, a l'Exposició Internacional de París de l'any 1900 Mollet, per obra i gràcia d'en Vicenç Plantada envià mostres dels seus productes agrícoles, singularment del cànem, que era llavors molt cultivat, obtenint Medalla de Plata, Medalla de Bronze i Diploma d'Honor.

La personalitat d'en Vicenç Plantada és, però, d'una diversitat ben poc corrent: autor de diferents llibres com "Algunos amigos íntimos del agricultor" i "Teorías para impedir la formación de granizo y el desarrollo del viento en los días tempestuosos" i, en col.laboració amb un altre mestre normal, en Josep Payà i Raurich d'una "Geografia local de Mollet" editada l'any 1893, fou també conferenciant incansable que féu sentir la seva autoritzada paraula als locals

de la Institució Catalana d'Història Natural i al Centre Excursionista de Catalunya, dels quals n'era soci, sobre temes tan diversos com "La manera de saber on trobar aigües i metalls subterranis", la forma de construir pous artesianos o de combatre les malures del camp que, no ho oblidem, era el principal mitjà de vida de la nostra Vila, ja que les grans indústries actuals que l'havien de transformar tan profundament, encara eren qui sap a on.

GEOGRAFÍA LOCAL

DE

Mollet del Vallés

ab noticia geográfich-escolar dels pobles dels encontorns
y son mapa topográfich

— PER —

D. Vicents Plantada y Fonolleda

*Mestre Superior, ab escola particular,
Veterinari, Delegat del Centre Excursionista de Catalunya,
Ajutant de la Comarca del Baix-Vallés en la Unió Catalanista,
Secretari de la Academia Médico-Veterinaria de Barcelona*

— Y —

D. Joseph Payà y Raurich

*Mestre Normal,
Tituler de la escola pública, Professor libre de Taquígrafia a la Escola Normal,
ex-President y Secretari general de Societats escolars,
Corresponsal
del Centre Català de Barcelona y del Centre Excursionista de Catalunya.*

BARCELONA

TIPOLITOGRAFÍA DE LLUIS TASSO

ARCH DEL TEATRO. 21 Y 23

1893

Per les cròniques d'en Vicenç Plantada als periòdics barcelonins "La Renaixença" i "L'Art del pagès" i als comarcals "La Veu del Vallès" i el "Diari de Sabadell", sabem de costums i tradicions perdudes de la nostra Vila tan pintoresques com la de tocar amb les campanes tota mena de tocs (a foc, a morts, a bateig, al que se'ls acudia) a les dues de la tarda del dia dels Sants Innocents; la de posar neules davant l'altar major i repartir-les als infants la diada dels Reis; la "Serra-Vella" que aquests cantaven per les cases en ser a la meitat de la Quaresma, tradició que continuà durant molts més anys perquè jo, de nano, també l'havia cantada, recollint ous, o fruites diverses i fins diners que ens allargaven no sé si com a forma d'acabar de passar més agradablement el temps quaresmal; la creença que els infants que estaven "trencats" es guarien passant-los per l'esberla d'un roure la nit de Sant Joan: el costum que un veí portés la creu de casa a l'església i d'allí al cementiri quan hi havia un difunt, en lloc de fer-ho els escolans; i, sobre tot, la manera d'ajudar a qualsevol malalt o accidentat que consistia en fer-li les feines del camp - batre, segar, arrencar les mongetes o fangar-li el camp - entre tots els veïns del poble, i que ens demostra que al Mollet del segle passat, enmig de supersticions, misèria i trifulgues polítiques, hi havia també molt bona voluntat i un ferm esperit de caritat cristiana que avui, probablement, ens manca.

Jo em miro a mi mateix i penso que moltes coses que ells feien, potser no les hauria fet.

X

EL CARRER DEL DOCTOR LLUÍS DURAN

I ja que parlem de caritat i bona voluntat, un nom ens surt als llavis: un nom que vàrem descobrir fa trenta-tres anys, en aquells dies de recerca incessant però que per els molletans de la tercera i quarta edat no serà cap descobriment perquè, si no el coneguéreu personalment, n'heu sentit comentar els seus fets. Parlo del Doctor Lluís Duran i Solà.

Perquè en Lluís Duran fou per Mollet quelcom més que un metge de poble. Fou un veritable pare.

En aquells temps, en que no es coneixia la penicilina, ni el Seguro Obligatori d'Enfermetat, en que el metge era un amic de totes i cadascuna de les famílies que visitava, la tasca d'en Lluís Duran, a través del trenta-nou anys que visqué al nostre poble, pren unes dimensions gegantines. No podríem pas exposar tot el que ell va fer per Mollet, perquè no acabariem ni en vuit dies.

Un metge que quan receptava una medicina o recomanava alimentació a algun malalt que es veia prou, per les traces de la família, que allà no hi havia diners, dissimuladament deixava sota del seu coixí

un, o dos, o cinc duros, segons fos la necessitat que tractava de remeiar, o els que portava a la cartera, en termes tals que la seva muller, la senyora Tereseta , coneixent-li la falla els hi treia abans de sortir a visitar o n'hi deixava pocs, per precaució... I no pas perquè fos persona de menys bon cor que el seu marit, perquè n'hi havia prou amb que aquest arribés a casa i exposés el cas d'algun malalt o d'alguna partera que no tenia roba per abrigar-se, perquè -d'amagat d'ell- la senyora Tereseta agafés unes peces de roba i anés a dur-les a la casa que les necessitava.

No puc resistir la temptació d'explicar-voç un parell d'anècdotes del Doctor Duran, més il·lustratives que totes les meves paraules: Un dia l'avisaren que hi havia una gitana que estava malalta, al porxo de Can Dragó. Tenia tifus, malaltia greu, i contagiosa, sovint mortal. El Doctor Duran manà als de casa seva que li portessin uns llençols, ja que no tenia més que unes males mantes, i la seguí tractant, fins a curar-la.

I un bon dia trucaren el timbre de casa seva, demanant per ell: era tota una caravana de gitanos, gitanes, carros, matxos i gossos que, en marxar de Mollet, volien despedir-se i donar gràcies a la persona que havia cuidat un dels seus com si fos un germà.

I, perquè la gent sabia que el Doctor Duran era així, és perquè va passar-li aquest altre fet: Un dia va córrer per Mollet la mala nova que -com passava llavors, de tant en tant- uns lladres havien assaltat el recader -que anava a Barcelona en el seu carro- en ésser prop del riu Caldes, el que passa per La Florida.

La família del Doctor, que el sabia també a Barcelona, estava neguitosa en veure que la tartana tardava en arribar, fins que se'n van sentir els picarols. I al preguntar-li si li havia passat alguna cosa contestà: "-No. No m'ha passat res però, ara que ho dieu, recordo unes paraules que he sentit en passar pel riu i que llavors no n'he fet cabal. He sentit que deien: "A aquest, no li feu res, que és el Doctor Duran!"

Penso que no cal afegir res més d'una persona a la qual fins i tot els gitanos i els lladres estimaven. Però hi ha encara un "petit" detall que ho acaba d'arrodonir: Com a metge que era de la Companyia del Nord (els "Camino de Hierro del Norte de España") tenia passi franc per viatjar on el volgués. I cada any projectava un viatge a Madrid que li feia molta il·lusion.

La mort l'atrapà abans de realitzar-lo. I no sabeu per què? Doncs perquè no trobava mai el moment d'allunyar-se dels seus malalts!

El Dr. Duran amb una colla de molletans a la Font Sunyera, de Martorelles de Dalt. 24 de Setembre de 1913.

I recordo que en havent dit això, trenta-tres anys enrera hi afegia: Per això avui, que tenim la sort de tenir entre nosaltres una filla del Doctor Duran, una filla que després de trenta-nou anys de fer el seu pare de metge al nostre poble té de treballar per guanyar-se la vida, m'agradaria que si els molletans de 1919, representats per l'Ajuntament d'aquell temps que presidia en Frederic Ros i Sallent, (que cap més Ajuntament des de llavors ha sabut recordar dedicant-li un carrer, tot i ser l'home a qui es deu, entre altres millores, la portada d'aigües al poble, l'Ateneu, la implantació del mercat setmanal i, juntament amb el Doctor Duran i el mestre Josep Andreu i Vall la fundació de la primera Caixa d'Estalvis de la nostra Vila, si aquell Ajuntament, dic, acordà posar-li una placa amb el seu nom

Balance correspondiente a las operaciones de la **Caja de ahorros y de previsión molletense** desde 26 de marzo hasta 31 de diciembre de 1911 *o o o o o*

DEBE

Libretas : cuenta que falta cancelar con el producto de las libretas que se vayan expediendo	140'75
Caja de pensiones para la vejez y de ahorros de Barcelona : cantidad depositada en dicha caja, según la libreta número 7026	378'32
Efectos públicos : cantidad invertida en valores públicos e intereses pendientes hasta el día de hoy	17,411'78
Reintegros : importe de las devoluciones	537'80
Caja : existencia en metálico	90'16
	18,591'81

HABER

Fondo transitorio : cantidad reintegrable obtenida por suscripción	730'00
Imposiciones : suma total de estas	17,603'55
Cuentas corrientes : intereses devengados por las cantidades impuestas	193'56
Fondo de reserva : saldo aplicado a constituir un capital de reserva	64'70
	18,591'81

MOVIMIENTO DE LAS OPERACIONES POR MESES

MESES	N.º de imposiciones	Importe de las imposiciones		N.º de reintegros	Importe de los reintegros		N.º de libretas expedidas	Libretas canceladas	OBSERVACIONES
		Pesetas	Cts.		Pesetas	Cts.			
Marzo	39	1,257					39		
Abril	52	673					15		
Mayo	66	1,645					10		
Junio	47	3,539	05				5		
Julio	50	2,443					1		
Agosto	41	2,490					7		
Setiembre	46	1,901		3	437	80	7	2	Por ausentarse de este pueblo.
Octubre	51	1,103		1	50		1		
Noviembre	44	655		1	50		4		
Diciembre	65	1,897	50				5		
TOTALES	601	17,603	55	5	537	80	94	2	

SECCIÓN DE PREVISIÓN

Libretas regaladas a los nacidos el año 1911 con una imposición de 1 peseta de nuestro Sr. Diputado D. Buena-ventura M.ª Plaza y otra de los individuos del Consejo Directivo de la Caja.	60	Importe de las imposiciones regaladas	120
Libretas solicitadas	8	Importe de las verificadas por sus titulares	99
	63		219

Mollet, 31 de diciembre de 1911

El Presidente,
Luis Durán

El Secretario,
José Andreu

El Cajero,
Federico Rcs

- CAIXA D'ESTALVIS I PREVISIO MOLLETENSE -
SIGNATURES DE L'ACTA DE CONSTITUCIO,
13-II-1911.

para atender a los gastos de administracion,
Y no habiendo otros asuntos de que tra-
tar, el Sr. Presidente levanto la sesion,
firmando todos la presente acta de que
certifico -

Francisco Gall

Jaime Pobregat, Abt

Juan Bruna
Pedro Ros

Vicente Plantada

Francisco Tonobleda

José Alvarez

Pedro Fontana

Juan Tor

José Camps

Juan Santamaria

Vicente Puig

Juan Santamaria

Francisco Fontana Bello

Juan Fontana

Miguel Lopez

José Fontana

Juan Fontana

José Fontana

a un carrer principal com ho és el que corre paral·lel al de Berenguer III, des del Tabaran a l'estació de França, bo seria que els molletans de 1959, tan dignament representats pels assistents a l'acte d'avui, dediquéssim a la seva filla, com a prova de què reconeixem i estimem els extraordinaris mèrits del seu pare, la calor dels nostres més entusiastes aplaudiments.

I en efecte: la sala sencera, que omplenava la platea del cinema "Avenida" i part de les localitats de general (entre 700 i 800 persones) es posà dempeus, per iniciar el que seria un dels aplaudiments més llargs i calorosos que varen donar-se aquell matí.

Malauradament, el 27 de Juny de l'any 1985 no podia repetir aquella petició perquè la senyora Dolors Duran -que treballà a la firma "Indústria Tèxtil Ibèrica S.A." més coneguda com "Can Mulà" fins que aquesta desaparegué totalment,- ja és morta de fa temps.

Sí però vaig llegir-los unes ratlles que m'adreçà dies després d'haver donat aquella conferència. Penso que val la pena de recollir en aquestes pàgines la carta que ella em dirigí, que conservo com una mostra de la seva amabilitat i gentilesa, que no desmereixia pas de les que practicaven i adornaven els seus pares.

Barcelona, 16 de Novembre del 1985.

Sr. Joan Aiguier.

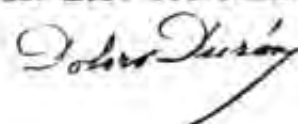
MOLLET.

Distingit senyor:

Per tal l'emoció que em va produir la rememoració d'un fet de la vida dels meus pares en la seva brillant e interessant conferència, que en marxar, vaig cometre la imperdonable descortesia de no despedir-me de vostè, i ho faig ara tot expressant-li, en nom dels meus germans i en el meu propi, el nostre més profund agruiment per la fidelitat e interès que posà vostè en l'exposició d'una de les virtuts que tan intensament practicaven els nostres pares.

El saluda molt atentament

sa affm. S.S.

XI

ELS TRES CARRERS DE LA GUERRA CIVIL

I entrem ja a comentar els tres carrers relacionats amb la guerra civil que des de 1936 a 1939 entenebrí la nostra Pàtria, i omplenà de passions els cors dels molletans. Dos d'ells, PERE COLOM VENTURA i L'AVINGUDA DELS CAIGUTS, suprimits en una modificació de carrers aprovada per l'Ajuntament; l'altre, BATLLE TURA, introduït en la mateixa modificació.

Vaig dir llavors, l'any 1959, textualment sobrè aquest punt tan delicat, les següents paraules: "El carrer de Pere Colom Ventura fou pel nom d'un fill de Mollet mort a les files nacionals. L'Avinguda dels Caiguts, en memòria de dos sacerdots i sis seglars, màrtirs per causa de la guerra que comentem." I afegíem, encara: "No entra en els nostres propòsits, perquè l'extensió que prendria aquest treball no ens ho permet, comentar la vida i els fets d'aquests dissortats molletans, ben dignes alguns d'ells de que fos coneguda i comentada."

I seguíem: "Hem lamentat moltes vegades l'atonía, la fredor, l'horitzontalitat del nostre poble. Seria interessant poder precisar quin tant per cent d'aquestes qualitats negatives són per causa directa o indirecta de les circumstàncies dramàtiques creades per la guerra, o per les seves conseqüències."

"I és interessant també referir-nos aquí a unes paraules que publicà el full diocesà del dia 26 d'abril d'aquell any 1959, reproduint l'article editorial d'"Ecclesia" del dia 4 del mateix mes que, al donar conte que a la cripta basilical de la Vall dels Caiguts hi havien enterrades les despulles mortals de combatents en ambdós bàndols de la nostra guerra, preferint el foment de la fraternitat al record de la victòria, afegia que en aquesta línia de conducta la societat espanyola tenia, encara, molt camí per recórrer."

És evident que aquest camí ha estat recorregut durant els darrers trenta-tres anys, fins i tot en termes tals que moltes persones no podien ni tan sols sospitar. Recordo que en aquells moments de la meva conferència, dos noms em ballaven pel cap, un dels quals no vaig ni gosar pronunciar: en Josep Sans Rusell, més conegut per Vilarrosal, i en Josep Fortuny Torrens, que penso són les dues persones -una de cada bàndol- que varen protagonitzar més intensament, per les tràgiques circumstàncies de la seva respectiva mort, aquesta guerra nostra, a Mollet.

D'aquest darrer, al costat del Batlle Tura, al calendari editat per l'Ajuntament de Mollet amb el suport de la Caixa de Barcelona per a l'any 1985 i al full corresponent al mes de Febrer, hi figura una fotografia, amb una breu indicació de les dates de naixement -1902- i mort -1939- assenyalant que fou Alcalde dels anys 1937/38, afusellat al camp de la Bóta el 16 de Juliol de 1939, tres mesos i mig després d'haver-se acabat la guerra civil.

Josep Fortuny i Torrents (1902-1939) va ésser l'alcalde de Mollet del Vallès del 1937 al 1938.

De l'altre, per més que he cercat i indagat, no m'ha estat possible trobar cap fotografia. He trobat però, entre els molts papers que guardo, un exemplar del NOSTRE IDEAL, publicació molletana corresponent al 7 de Març de 1931, poc temps abans de les eleccions que haurien de donar com a resultat el canvi de la Monarquia d'Alfons XIIIè per la II República del 14 d'Abril i que porta, a la primera pàgina, un article signat per en Josep Sans i Rosell que, tot i els seixanta anys transcorreguts té consideracions ben actuals i vàlides. Penso que la inclusió d'aquest número en el nostre llibre, ultra del seu valor històric, és un bon homenatge a la memòria del cap d'una família tan malauradament desapareguda i esborrada del nostre poble.

Nostre Ideal

PUBLICACIÓ MENSUAL DE CULTURA

Redacció i Administració Jaume I, 98	Número solt 15 cts. — Subscripció anual 1'50 ptes. — Subscripció me- sual amb dret als sortejos de llibres 1 pta	Deix treballs publicats en són responsables llurs autors
---	---	---

Les eleccions municipals

Al cap de deu anys d'haver-ho estat per darrera vegada, torna a ésser cridat el poble a elegir els homes que han d'administrar els interessos municipals i portar el govern de la vila.

Mollet en aquest temps ha sofert un canvi en tots els ordres. Ha experimentat un gros augment en el seu nombre d'habitants; s'és borrada la divisió a que ens havien portat les lluites personalistes i per les noves disposicions sobre hisendes municipals i per l'augment de població han augmentat considerablement els ingressos de la Caixa comunal.

Avui els molletans, encara que tots el que actuem som catalanistes, estem dividits políticament en dos grans grups; però s'ha de confessar que no és pas per qüestions personals, car tothom és amic particularment. Són diferències d'apreciació de la política general, catalana i espanyola, les que ens separen.

Els catalanistes que avantposem l'obtenció de l'autonomia de la nostra terra a la qüestió de la forma de govern, els que no esperem pas que hi hagi la República a Espanya per a reclamar els drets de Catalunya al Poder central, que no som partidaris de revoltes, de resultat segur en quant a l'empobriment del país i de resultat molt dubtós en quant a l'assoliment de l'ideal; que tothom sap com i quan comencen i ningú com i quan s'acaben, ans preferim per mica que n'hi hagi la possibilitat, obtenir la satisfacció de les nostres aspiracions per mitjans legals i polítics; els que volen el respecte de la manera de pensar de cada u i que regni la germanor entre els molletans, presentarem una candidatura d'homes que vagin a la casa de la Vila amb l'esperit d'administrar els cabals del comú, de manera que Mollet arribi

a ésser en tots els ordres un poble model i de que regni entre nosaltres la pau tan necessària al benestar i progrés de les poblacions.

Segons sembla, els catalanistes republicans volen presentar també la seva candidatura. Nosaltres ho creiem molt convenient perquè en el govern d'aquesta petita República, que és el municipi, en l'administració dels béns de tots els ciutadans hi ha d'haver la representació de tots els sectors principals del poble.

Pel nostre interès particular, per a assegurar encara més el triomf dels nostres amics, nosaltres hauríem de desitjar que els directius dels nostres contrincants no tinguessin gaire encert en la tria dels seus candidats, però com que és l'interès de Mollet el que ens mou, celebrarem que esculleixin d'entre els seus, homes de criteri, fills de Mollet o forasters que per fer temps que siguin entre nosaltres hagin posat afecte a la nostra vila.

I cal, per a la bona marxa de l'administració municipal, que ni els nostres regidors ni els seus vagin a la casa de la Vila a fer una oposició sistemàtica. Quan una proposta sigui acceptable ha d'ésser ben rebuda tant al és blanc com negre qui l'hagi presentada. ¡Com aniria qualsevol Companyia en quin Consell d'Administració una part dels consellers es dediqués a obstaculitzar a l'altra part!

Es precis que els influents en la política molletana i els electors tots, demostrin que en aquests anys d'abstenció forçosa hem guanyat en patriotisme, en seny i en educació política, i que es conegui que actualment la lluita local té lloc entre homes que tenen consciència dels seus deures de ciutadania entre catalanistes.

Així laborarem pel bon nom de Mollet.

JOSEP SANS I ROSSELL

L'autonomia de Catalunya

Catalunya havia en altre temps regit amb entera llibertat els seus destins: es donava les seves lleis, usava oficialment la seva llengua i s'administrava els seus béns. Corrents universals i fets històrics fatals i adversos ena feren perdre de mica en mica aquesta nostra autonomia política. En l'any 1714 fou per complert.

En el segle passat els catalans girarem els ulls enrera i al recordar les nostres glòries passades i l'esplendor amb què havia brillat la nostra llengua, se'ns despertà el desig de continuar aquelles glòries i donar altra volta a la nostra parla que havíem menyspreat per una de forastera, una vida noble.

A l'enaltiment d'aquesta llengua fou a lo primer que amb els Jocs Florals ens dedicàrem els catalans. La renaixença literària d'aquesta ajudà el renaixement polític i nasqué el catalanisme. Fou allavors l'hora dels catalanistes purament sentimentals. Es formulaven grans programes que la realitat d'aquella època havia de tenir cura de fer desar, i aquells idealistes tenien per lema el tot o res.

Al començament de l'actual segle els de temperament més polític d'aquests idealistes anaren comprenent que calia tocar de peus a terra i que així com perdèrem la nostra llibertat en més de dos cents anys i en parts, probablement amb bastant de temps i per etapes, treient de totes les oportunitats el profit possible, hauríem de recuperar-la. Al davant d'aquests hi havia l'alt talent de Prat de la Riba. Aquest creia que el que pretèn al moment tot o res s'ha d'aconterar generalment amb el res.

Aquests homes s'agrupaven amb el nom de Lliga Regionalista que ha vingut a ésser a l'hora, sota la direcció de Robert, Prat de la Riba i Cambó, un instrument de combat i una escola de polítics. Fa prop de trenta anys que la Lliga actua i hom pensa on fóra el catalanisme polític sense la constància, la sagacitat, la preparació, la disciplina i la tàctica d'aquest grup.

Quan la Solidaritat es féu incloure en el projecte d'Administració local que Maura havia presentat a les Corts l'autorització d'associar-se les Diputacions en forma de Mancomunitat capacitant a aquestes Mancomunitats per a rebre delegacions de funcions de l'Estat. Ha-

guera estat un començ d'autonomia. Però el projecte de Maura s'ensorrà per l'oposició que hi feren els liberals.

En l'any 1913 essent president de la Diputació de Barcelona, Prat de la Riba, les Diputacions catalanes organitzaren una campanya per a demanar autorització per a formar la Mancomunitat de Catalunya. A l'any següent, obtinguda aquesta autorització, es portà a cap la nostra Mancomunitat que tingué primer per president a Prat de la Riba i després a Puig i Cadafalch. Pujat el Directori Primo de Rivera hi posà diputats governatius, els qui més havien combatut la Mancomunitat precisament, i a l'any 1924 la dissolia. Tothom sap lo molt que amb els seus nou anys de vida feu la Mancomunitat en pro de la cultura i riquesa catalanes, amb els reduïts mitjans amb què comptava. Fou un índex de lo molt que podrà fer Catalunya amb un govern autònom.

La Mancomunitat organitzà un plebiscit entre tots els Ajuntaments de Catalunya, en l'any 1918, per a demanar al Govern l'autonomia de la nostra terra. Fora algunes excepcions, inevitables tractant-se de més de mil Ajuntaments i sense cap importància pràctica, tots s'hi sumaren. L'Assemblea de la Mancomunitat, juntament amb els parlamentaris catalans aprovaren un projecte d'Estatut de Catalunya que una Comissió presentà solemnement a Madrid al Govern de Garcia Prieto. Dintre aquest hi hagueren divergències sobre la resposta que s'havia de donar als comissionats catalans i es declarà en crisi. Pujat aleshores el comte de Romanones que féu una millor rebuda al projecte. Tothom estava convençut que l'hora de l'Autonomia era arribada. En Cambó el primer.

Portat el problema a les Corts, Maura el rebé amb un discurs de tons patriotes, quasi que li valgué una gran ovació de quasi tota la part no catalana del Congrés. A la vista d'aquell estat d'esperit de la Cambra, la representació nostra acordà retirar-se.

Començà aleshores la elaboració de dos nous projectes d'Estatut per Catalunya. L'un a Barcelona el discutia i l'acordava l'Assemblea de la Mancomunitat juntament amb els Parlamentaris catalans i l'aprobaren després els representants de tots els Ajuntaments de Catalunya reunits en el Palau de la Música catal-

Aquest número ha passat per la censura

lana, quina juraren fer per la seva part tot lo que calgués per arribar a la legalització de l'Estat català. A Madrid el Govern Romaniónes nomenava una Comissió extra-parlamentària, que presidida per Maura i amb representació de tots els sectors del Parlament havia de redactar també un projecte d'Autonomia. La meitat aproximadament dels membres que s'havien nomenat per aquesta comissió eren catalans. Hi havia entre ells tots els directors del catalanisme. Els de la Lliga eren partidaris d'anar a aquesta Comissió però n'eren contraris els catalans esquerrans, i per a no rompre el Bloc català que s'havia format, desistiren d'anar-hi els nostres amics. Decisió fou aquesta de la qual els nostres directors s'han hagut de penedir perquè amb la seva assistència és quasi segur que el projecte haguera estat molt millorat, i altre haguera estat la sort de Catalunya en aquells darrers onze anys, si hagués gaudit d'una autonomia, encara que no hagués estat de moment de l'extensió desitjada.

Llestos els dits Estatuts foren presentats al Parlament: el de la Comissió extra-parlamentària pel Govern i fou refusat pels nostres parlamentaris, i el de la Mancomunitat per aquest, i no era acceptat pel Congrés. Potser més que res s'havia convertit el plec en una qüestió d'amor propi.

Aquí es començà a organitzar aleshores un moviment de desobediència civil, però esclatà en aquella dies la vaga de la Canadença i amb ella una lluita social virulenta; i no essent aquest ambient gens propici per a un moviment com el que s'intentava, en desistiren els de la Comissió directora que eren els senyors Cambó, Lleroux i Roig i Bergadà, sinó recordem malament.

Reflexions

Tothom reconeix la gran preparació, la gran activitat i el talent d'En Cambó. Els fets diuen com es preocupa dels ideals de Catalunya: publica articles i llibres en defensa dels drets de la nostra terra; obliga al govern a prometre l'autonomia de Catalunya; funda un partit que pel seu programa es podria nomenar i l'anaven a nomenar regionalista etc. ... però molta gent, perquè els sembla que és moda, diu mal d'En Cambó.

No se n' molesta gaire però el nostre amic Quan serà mort ja li feren un monument

Els nostres esquerrans no fan, es pot dir, altra cosa que retreure les flaqueses i equivocacions, reals o inventades, dels altres polítics i governants. Del que no ens parlen però és de les flaqueses o equivocacions que ells mateixos han tingut, tenen o tindran.

A la República del Perú hi ha hagut una revolta armada per a enderrocar el govern republicà. Es veu que l'oposició tenia por que unes eleccions presidides per aquest govern no serien prou sinceres i el cop d'Estat triomfant posa un govern de magistrats per a convocar-les.

Nosaltres creïem, pel que diuen els nostres republicans, que aquestes irregularitats només passaven en el Reialme d'Espanya. Es veu, però, que en una República també hi poden passar aquestes coses.

En Macià, de retorn del seu exili, ha tingut grans elogis per l'acolliment que ha trobat sota el govern monàrquic de Bèlgica i ha dit que li sabia molt greu de no poder dir el mateix pel que ha trobat a la República francesa.

Una prova més de que és preferible una bona Monarquia a una mala República; una bona República a una mala Monarquia; de que és igual una bona República a una bona Monarquia o una mala República a una mala Monarquia i que lo més pràctic, si el canvi de règim ha de portar trastorns perillosos, és millorar el que es té.

NOTICIARI

El nostre amic senyor Pere Boades, mestre que havia estat fins ara de l'Escola graduada de Mollet, ha obtingut, en el concurs celebrat per a proveir les places dels nous grups escolars de Barcelona, un d'aquests llocs.

Celebrem el seu èxit encara que ens sap greu haver-lo de perdre.

Durant el mes de febrer caigueren a Mollet 50'3 mil·límetres d'aigua, és a dir, 50'3 litres per metre quadrat en forma de neu i de pluja.

Aquesta setmana començaran reunions dels nostres amics per a preparar les eleccions municipals.

Gaseoses i Silons

CREUS

Són les millors

Anís

CASTELLS

Fàbrica a MOLLET:

Berenguer III, 34 - 38

Sucursal a BARCELONA:

Sans, 136

Col·legi de Sant Jaume

Classes de nit i a hores convingudes

Berenguer III, 198 (Can Petit)

Director: Jaume Tosquella

URALITA

MADRID

Plaça Salesas, 10

BARCELONA

Plaça A. López, 15

Teules de 2'50 m. i de 1'85 m. per 1'14 m.

Teules de 1'20 m. llarg per 75 cm. ample

Canons per a desaiuar des de 6 fins a 25 cm. diàm.

Canalons per a recullir aigües, de varies amplades i llargades

Dipòsits dea de 60 fins a 1000 litres de cabuda

Exigiu sempre la marca de garantia

URALITA que porten totes les planxes

Agència i Magatzem de Mollet
Ociavi Tapias + Jaume I, 76 i 82

Xarop Hipofosfita

FOZ

De bon gust i resultats immillorables

Els adobs i matèries per a fer-ne de la casa

«Abonos Espinás, S. A.»

se trobareu a

CAN VILARROSAL

Hostal «LA MARINETTE»

Granja / / Café - Bar Centre d'Esports

Salvador Llavina

P. Mercadal - Tel. 40

MOLLET

D'en Feliu Tura i Valldeoriola, al peu també del seu retrat, s'hi posen les dades de naixement i defunció (1888-1956) amb un petit error que un molletà em féu observar i que, per tant, rectificarem:

Es diu que fou Alcalde de Mollet de 1931 a 1934 i que, el 6 d'Octubre d'aquest any, arran dels fets que es produïen primerament a Astúries, després a Catalunya, fou empresonat a la Model de Barcelona, on continuaria fins el 16 de Febrer de 1936, data de les eleccions que va guanyar el Front Popular.

Feliu Tura i Valldeoriola (1888-1956) va ésser alcalde de Mollet del Vallès del 1931 al 1934, quan pels fets del 6 d'octubre va haver de marxar a França per evitar les represàlies. Amb les eleccions del 16 de febrer de 1936, retorna a l'Ajuntament, desempenyant el càrrec fins al 1938, exceptuant el període de 1937, que fou alcalde Josep Fortuny. En acabar la Guerra Civil es va exiliar a França.

Fou nomenat i exercí d'Alcalde fins el 1938 -amb l'excepció del període en el que fou substituït per en Josep Fortuny- i, el 1939 passaria la frontera cap a França, fins que pogué retornar al nostre poble, on morí.

Recordo que cap el 1975, als començaments del període democràtic, hi havia una paraula molt pronunciada, una paraula que féu fortuna: Reconciliació. La "reconciliación nacional."

No sé si aquest desig ha seguit després una línia prou coherent. Més aviat em sembla que no... Pel que fa a la nostra Vila i els nostres personatges, hem llegit la novela deguda a la ploma del nostre compatriota en Joan Solé Tura, "Els Turull de Puigmal" que exposa una part d'aquells anys fatídics, 1936/1939. Penso que si el que explica en ella en Joan és, malaudament, veritat, no és pas no obstant, tota la veritat. Faria falta una altra novela, també evidentment ben dramàtica, amb la vida i les vicissituds de l'altre personatge que hem mencionat, en Josep Sans Rossell. Però potser millor que no s'escrigui mai.

Al "Cavall Fort" del mes de Juny de 1985 hi he trobat unes paraules d'en Salvador Espriu que pertanyen a la "Primera història d'Esther", escrita l'any 1947 i estrenada deu anys més tard, que m'agradaria llegís-siu poc a poc, perquè són molt profundes, i fan pensar:

" ATORGUEU-VOS SENSE DEFALLEN-
CES, ARA I EN CRÉIXER, DE GRANS I
DE VELLs, UNA ALMOINA
RECÍPROCA DE PERDÓ I TOLERÀN-
CIA.

EVITEU EL MÀXIM CRIM, EL PECAT
DE LA GUERRA ENTRE GERMANS.

PENSEU QUE EL MIRALL DE LA VERI-
TAT S'ESMICOLÀ A L'ORIGEN EN
FRAGMENTS PETITÍSSIMS, I CADA UN
DELS TROSSOS RECALL TANMATEIX
UNA ENGRUNA D'AUTÈNTICA LLUM."

Si jo hagués tingut vot i veu en la qüestió dels canvis de carrers, us he de dir que si la reposició del carrer Palaudàries la trobo correcta, hagués fet només una petita modificació a l'Avinguda dels Caiguts: Hagués deixat "Avinguda de TOTS els Caiguts."

I encara més: Vàrem anar amb en Joan Solé a Argentona, i a la Creu d' "aquells" Caiguts hi vàrem llegir una inscripció que, sense dir-nos-ho, cadascú de nosaltres la va copiar i ell la va utilitzar en un dels seus llibres, i jo la tinc posada també al meu "Mollet poètic". Diu això:

"A TOTS ELS QUE ENS DEIXAREN, A CONSEQÜÈNCIA D'UN FET QUE NO S'HA D'ESDEVENIR. QUE TROBIN EN EL SEU REPÒS LA PAU QUE LA VIDA ENS NEGÀ. (1936-1939)".

A la Cova del Drac de Barcelona, on anava molts dimarts, entre d'altres poetes vaig conèixer un lleidatà de l'Albagés, prop de les Borges Blanques, home de barba blanca al qual nomenem com a "L'avi de Niça" perquè també per causa de la guerra nostra li calgué exiliar-se i va passar allà molt de temps i moltes calamitats.

El 18 de Maig de 1985 al seu poble se li va retre un homenatge, i tots els poetes de la Cova rivalitzàrem per dir a l'avi coses agradables. La meua poesia, titulada justament "Reconciliació" deixa, em penso, ben clar el meu pensament sobre aquesta espinosa qüestió que, no obstant, no devíem ni volíem passar per alt.

Diu així:

RECONCILIACIÓ

Dedicada a JAUME CUADRAT i REALP
-més conegut a la Cova del Drac barcelonina
com "l'Avi de Niça" - en ocasió de l'homenatge
que se li féu a l'Albagés, el 18 de Maig de 1985.

Us he trobat de gran, la barba blanca
i el pas calmós, igual que vostra veu.

I si, generalment, vigor li manca
encara sap vibrar, quan reciteu!

Poemes d'un amor d'aquell temps nostre
quan era amor uns llavis, o una mà.

Quan l'esperança ens encenia el rostre
i no era absurd preveure un bell demà.

Enmig d'aquests dos punts, de vostra "missa"
sols sé que un jorn, trist jorn, vàreu fugir.

Que us diuen per aixó l'avi de Niça,
que vàreu enviduar, que vau sofrir...

I que al final, tornat a Barcelona
enmig de tants poetes, tots amics,
esteu gaudint de la vellesa bona
que heu merescut, després de tants fatics.

Culmina tot, amb l'acte d'homenatge
que us ofereix avui, a l'Albagés,
l'estol més escollit i amb més bagatge
que un exigent imaginar pogués.

Si haveu viscut tongades prou amargues
lluny del país que vos idolatreu,
avui són curtes tantes hores llargues
i els vells records, millor que els oblideu.

Gireu els ulls a vostra vida jove,
quan ofrenar una rosa o uns clavells
omplia el cor amb foguerada nova
i alegre repicar de cascavells.

I que, tant en l'obrar com en l'escriure,
no ens manqui mai el seny a tots plegats
per tal que a Catalunya poguem viure
definitivament agermanats!

JOAN ALIGUER

Mollet, 18 de Maig del 1985.

SEGONA PART

I

I anem, si us plau, al Mollet d'avui, o sigui al de trenta anys enrera amb l'estudi d'uns quants molletans que si no tenen encara el nom a cap carrer, penso han acumulat mèrits per poder-li tenir.

ANDREU BASOLÍ I RABASA

Em deia el 1959, un company de treball a "Tenería Moderna Franco Espanyola S.A." en Jordi Baiget, llavors Director administratiu de la mateixa, a punt de deixar de viure a Barcelona per instal·lar-se entre nosaltres, que Mollet com a poble, no li agradava gens ni mica.

I se'm queixava que havent vingut un diumenge amb el seu biscuter, tingué dificultats enormes per circular per la carretera, especialment en el tram dels "quatre cantons", atapeït de cotxes, motos, side-cars i persones que s'entrecreuaven i discutien i armaven un aldarull de mil dimonis.

Vaig haver d'aclarir-li que allò no era pas cada diumenge, sinó tan sols un cop l'any, i que obeïa a que s'estava celebrant la "Volta Motorista al Vallès", carrera de regularitat organitzada per la "Penya Motorista 10 per Hora" en la qual hi prenien part, entre les d'altres marques, les motos fabricades per una indústria de la localitat, la coneguda Casa Derbi.

I encara que entre els lectors s'hi puguin trobar detractors d'aquest sorollós artefacte - jo mateix he de confessar que és un estri que em fa més por que goig - no pot negar-se pas la sang freda, l'habilitat i la rapidesa de reflexes que es requereixen per poder circular per les nostres carreteres amb una màquina de certa potència.

Recordo que una de les poques vegades que m'he aventurat a pujar-hi (al darrera, naturalment) fou en ocasió d'anar a la Festa Major de Llissà de Vall, quan encara era jove i encara era solter. I, en arribar a l'entrada de Parets una dona -distreta com ja es pot suposar- s'interposà davant de la màquina que, no cal dir-ho, anava a una bona velocitat. Per unes dècimes de segon vaig creure que la trompada seria inevitable. I ho hauria estat, a ben segur, de no portar al davant un veritable artista: parlo, lectors, d'un fill de Mollet, avui resident a Granollers, l'ANDREU BASOLÍ i RABASA. El guanyador de les "24 Hores de Montjuic" de 1956; l'home que sortia retratat als diaris del dia 6

d'Octubre d'aquell 1959 per haver resultat vencedor del difícil i espectacular Circuit de Motocross Ciutat de Manresa, puntuable pel campionat d'Espanya, i de no sé quantes curses més.

Llegia a una interviu que el llavors popular periodista Del Arco feia a l'ex-campió de boxa Paulino Uzcudun que, tot explicant que una vegada, en un combat a vint assalts, n'havia aguantat quinze amb el colze i una costella trencades, acabant en matx nul, es preguntava qui, de la generació actual, hauria estat capaç de semblant proesa.

Doncs bé: el nostre bon amic Andreu Basolí, al

motocross corregut a Vitòria el mes de setembre d'aquell any 1959 es lesionà seriosament del peu, en un entrenament, el dia abans de la carrera. I, lesionat i tot, i amb lesió de quina importància en jutjareu pel fet que, en acabar-se la carrera, no es podia aguantar dret i el tingueren de recollir en llitera, no solament acabà tot el recorregut, sinó que encara quedà classificat en segon lloc.

Creiem que n'hi prou amb aquesta anècdota per considerar l'Andreu Basolí de fa trenta anys enrera com un indubtable campió d'aquesta difícil especialitat esportiva, que va enaltir el nom de Mollet per les carreteres d'Espanya.

I no solament l'any 1959. També l'any 1960 recolliria les seves victòries i, més endavant, corrent en cotxe. Passa però que un home va fent anys i arriba el moment de cedir lloc als més joves que van pujant. No hi ha dubte però que l'Andreu Basolí fou, en el seu moment, un valor destacat, per la precissió, la serenitat i el punt d'honor demostrats repetides vegades.

Llegeixo al PUBLIJORDI, informatiu comercial granollerí corresponent a la setmana del 21 al 27 de Novembre de 1990, que amb assistència de més d'un centenar de persones directament vinculades amb l'empresa Basolí-Derbi, es celebrà la primera Festa del Treballador, commemorant el 34è aniversari de dits establiments, en el curs de la qual es concediren plaques de plata a tots els que portaven més de 10 anys de treball, fins al degà dels treballadors, el molletà Francesc Monserdà Montón, que porta 35 anys de dedicació i col.laboració.

L'ANDREU BASOLÍ posà de relleu, en el seu parlament, que des del 1956 en que fundava la primera tenda a Granollers, havia arribat a una cadena de 10 establiments entre Granollers, Sabadell, Barcelona, Vilafranca, Mollet, Badalona i Girona, aplegant entre tots una superfície comercial de 10.000 metres quadrats, dedicada a la venda de les motos de diferents marques, a més de la Derbi, així com bicicletes, articles de puericultura, jugueteria i gimnàstica. Vol dir això que si en l'ordre esportiu la juvenesa de l'Andreu Basolí fou prou destacada, la seva maduresa ho és també, dintre de l'àmbit comercial on es mou.

II

JOSEP Mª SUÑÉ ARBUSSÀ

Una tradició molletana ho fou, durant una pila d'anys, la representació al Centre Parroquial, per les festes nadalenques, dels Pastorets d'en Folch i Torres. És, amb tota probabilitat, l'obra que movilitzava més personatges. I encara, entre bastidors, tota una sèrie de persones cuidant que les coses a l'escenari marxessin com era degut. I, finalment l'apuntador.

Lloc de poc lluïment, però de gran transcendència i responsabilitat, ja que d'ell depenia, en bona part, l'èxit que, un dia i altre, s'aconseguia.

Doncs bé: durant la representació dels Pastorets de 1958, i de tantes altres, Mollet es va permetre el luxe de tenir per apuntador a tot un catedràtic. Un catedràtic de Farmàcia Galènica de la Facultat de Granada i avui, de la de Barcelona- càtedra que guanyà en renyides oposicions ja que per els sis aspirants hi havia només dues places: Granada i Santiago de Compostela. I una fou per a un molletà que, catedràtic i tot, no es donà de menys i seguí fent d'apuntador com ho havia vingut fent durant una pila d'anys en els quals la seva presència al Centre Parroquial de Mollet era una garantia de continuïtat a prova d'obstacles.

Caldrà dir que m'estic referint a en JOSEP Mª SUÑÉ i ARBUSSÀ, que assoliria a més el títol de Diputat per aquella important província andalusa?

El que sí caldrà recordar, perquè molts no hi donen la importància que té realment, és el què significa arribar a Catedràtic per oposició als 30 anys, i fer-ho de la forma brillant, brillantíssima com hi arribà en Josep Mª Suñé i Arbussà.

Féu l'ingrés al batxillerat als 11 anys. Al cap de cinc més ja l'havia aprovat tot, cursat per cert a l'Acadèmia Mollet, així com l'Examen d'Estat (una mena de Selectivitat d'aquell temps) amb la qualificació de Notable. Els que sou estudiants avui segurament us fareu càrrec del que això significa. Jo, que també vaig passar aquesta prova amb la mateixa qualificació, sé que vaig perdre cinc quilos de pes durant els trenta dies que duraren les proves escrites i orals de les quals el tal Examen d'Estat es composava.

Estudià els sis cursos de la carrera a la Facultat de Farmàcia de Barcelona, sempre amb les millors notes i, encara, l'estiu del 1947, tingué temps per completar les assignatures

que li faltaven i obtingué el títol de Mestre de primer ensenyament - molt possiblement influït per la tradició docent de la família, car no cal oblidar-nos de la seva mare, la senyora Carmela, dedicada de tota la vida a l'ensenyança- i, acabada als 21 anys la carrera de Farmàcia féu l'examen per la Llicenciatura, un altre any per aconseguir el Doctorat i dos per formular la tesi, en la qual obtingué la màxima qualificació, excel.lent, premi extraordinari, i encara el Premi Clariana en el concurs organitzat per la Reial Acadèmia de Farmàcia l'any 1956. Després de tot això guanyava les oposicions de la forma que abans us he explicat. Ja veieu, doncs, si sota la conxa d'apuntador del Centre Parroquial hi havia classe o no hi havia classe...

Josep Mª Suñé tornà a Catalunya l'any 1971 per ocupar la Càtedra d' "Història de Farmàcia i Legislació" de la Universitat de Barcelona.

És autor del llibre "Legislació farmacèutica", únic que hi ha a Espanya, del qual se n'han fet ja nou edicions. Des de 1974 és Cap del Servei de Farmàcia de la Residència de la Vall d'Hebron amb 2.000 llits i vint farmacèutics sota les seves ordres i, per si us sembla poc, Acadèmic de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona des de l'any 1977, de "l'Académie International d'Histoire de la Pharmacie", i Vicepresident de la "Societat Europea de Dret i Economia Farmacèutiques".

És, sens dubte, un molletà que ha fet una carrera molt brillant.

III

ELS GERMANS GONZALVO

Ens ve ara a la memòria una anècdota de quan tindríem dotze o tretze anys: s'organitzaven llavors a les Escoles Nacionals, durant els mesos d'estiu, unes classes anomenades de "semi-Colònies". I recordo que el professor, volent muntar entre nosaltres un campionat de futbol, no se li ocorregué altra cosa que agafar la llista de matrícula, formà un equip amb els onze primers inscrits i així amb els altres onze que seguien fins que la llista s'acabà. Aviat es va veure que hi havia un equip que apallissava tots els altres. I és que en ell s'hi trobaven una colla de nois -avui, els que quedem, ja tots som avis! - molt bregats en l'art de fer córrer la pilota -Castellsagués, Salvat, Castells, Canals, Gonzalvo... - i a la resta no els tocava altra cosa que perdre, un dia sí i l'altre també. Al que jo anava, sis a zero, vuit a zero i encara el nas que tinc amb una muntanyeta al mig que va bé, ara, per fer que les ulleres no rellisquin més avall, fou la resultant d'algun xut que vaig rebre massa a la vora...

Com que la cosa ens tenia força empipats, vàrem acordar dirigir-nos al senyor mestre per tal de demanar-li que repartís els jugadors d'una manera més equitativa. Vaig ésser l'encarregat de formular aquesta reclamació al professor, que ens feia una mica de respecte -potser perquè parlava en castellà- i li vàrem exposar el nostre punt de vista.

I aquell home, després d'escoltar-nos, digué unes paraules que m'han quedat gravades, perquè foren paraules de profeta. Va dir: "-No es que haya un equipo mejor. Lo que pasa es que donde está Gonzalvo está la victoria."

I això va dir-ho quan en Marià Gonzalvo era un marrec que anava amb espardenyas, quan encara no havia jugat ni en el F.C. Mollet, quan encara no podia entreveure's la que fóra sens dubte una de les carreres més rutilants que cap espanyol hagi fet dintre el futbol professional.

Nascut l'any 1922, va començar jugant d'interior esquerre al primer equip del Mollet la temporada 1939/40. A l'any següent passà a l'Europa i, el mateix any, al F.C. Barcelona que el féu jugar en el seu primer equip.

Designat pel seleccionador nacional dos anys més tard, formà part de l'equip representatiu del nostre país en vint-i-dues ocasions al llarg de dotze anys consecutius i, com a jugador del F.C. Barcelona, fou cinc vegades campió de Lliga i tres de Copa.

El punt més culminant de la seva carrera el trobaríem segurament l'any 1950 quan, al campionat mundial disputat a Rio de Janeiro la selecció espanyola, en la qual hi formaven dos fills del nostre poble, el Marià i el seu germà Josep, malauradament

Josep, Juli i Marià Gonzalvo, tots tres magnífics futbolistes.

desaparegut i del qual se'n podria parlar també llargament en l'ordre futbolístic, com un mig centre que si per la seva estatura el podríem comparar amb un Señor del Saragossa, per la seva actuació sobre el camp amb llargs i precisos desplaçaments de pilota bé admetria una comparació amb les millors actuacions d'en Schuster, molt més disciplinat això sí i més fidel al Barcelona, al qual serví més tard com entrenador en els moments difícils de manera semblant a com ho ha fet un Molowny madrileny, la selecció espanyola dic, vencé contra pronòstic al poderós equip anglès per 1 a 0 donant lloc al comentari d'un destacat polític que va voler oferir la notícia al Cap de l'Estat dient-li: - "Excelencia, hemos vencido a la pérfida Albión" i que va significar-li la destitució fulminant, per tal d'evitar-se un possible incident diplomàtic...

Pel que es concreta al "Mariano" més emotiu encara que aquest ho fou el partit disputat a Madrid contra la selecció italiana que es perdria per 1 a 3 i on, de l'ensorrament total de l'equip espanyol tan sols un home va salvar-se: un home, repeteixo, fill de Mollet que, per la seva classe indiscutible, la seva voluntat a tota prova i el seu amor propi de jugador meresqué que la Premsa digués que havia jugat ell tot sol contra la selecció italiana.

Tan gran fou el ressò d'aquell partit que s'iniciaren suscripcions a Barcelona i a Madrid amb la intenció de regalar-li un cotxe. I em consta que per consell del llavors rector de Mollet Mn. Josep Casanovas ingressà aquelles quantitats a l'Hospital de Sant Joan de Déu, detall que demostra que l'esport i la filantropia són dues coses que no estan pas renyides.

IV JOSEP SOLÀ

L'anècdota que us explicaré ara pertany a l'any 1952. En aquell moment, el músic molletà que set anys més tard, el 1959, es cotitzaria arreu del país i fins a l'estranger com un dels més inspirats compositors de música moderna, en Josep Solà i Sànchez, era -fora de l'Orquestra Catafau on tocava- un xicot jove, completament desconegut.

I un bon dia trucà a casa meva per demanar-me que li escrivís la lletra d'un ballable. La lletra fou escrita, ell se la va emportar i, a l'endemà, després d'haver-ne tret un inspirat "bolero" que era llavors la música de moda, creient que calia modificar-hi algunes coses, va tornar.

Jo estava al llit, amb dècimes de febre -inici d'un estat gripal- i així li ho féu saber la meva mare. Com creieu que va acabar la visita? Doncs llevant-me del llit i arreglant-li els passatges que ell indicava, perquè la seva vehemència i el seu desig eren tan grans, no hi cabia fer altra cosa.

Us he explicat això sols per posar de manifest una faceta del caràcter d'en Josep Solà: la tenacitat, la passió per la música, que no hi ha dubte que ell porta dins del cor.

Recordo que quan el famós mambo "Abrilesco" començava a ser popular, vaig sentir comentar que l'havia escrit en Solà. I algú digué: "-Si aquest ball tan magnífic fos seu, també trobo que s'entretindria per Mollet!" posant en dubte que un molletà hagués estat capaç de compondre'l.

Aviat però la gent es va poder convèncer que "Abrilesco" no havia estat fruit d'una casualitat afortunada: fou quan aparegueren "Don Mambo" i "Miniaturas". I quan nous títols anaren essent interpretats per les millors orquestres del país: "Ambrosio", "Cada día te quiero más" i "Felicidades", del qual se n'han fet quatre o cinc gravacions distintes.

I arribem a l'any 1959 i s'organitza a Barcelona el I Festival de la Cançó Mediterrània, amb motiu de les festes de la Mercè. Hi concorren més de 600 composicions de tres països: França, Itàlia i Espanya. D'elles, sols 24 passen a la final. I de les 24 no una, sinó dues són del músic fill de Mollet: "Calendario" i "La luna se llama Lola" de la que, als dos mesos d'aquella competició se n'havien fet ja més de deu gravacions, superant àdhuc a la cançó "Binario" que vencé finalment en la votació popular.

Penso que si en Josep Solà, en lloc de ser fill de Mollet hagués nascut a una altra població - posem-hi, per exemple, Granollers? - no ja per simpatia a n'ell però sí per l'orgull que tan important Festival fos guanyat per un músic de casa, s'haurien volcat a Barcelona, per tal de decidir-ho amb els seus vots.

Sabeu, de Mollet, quants n'hi van anar? És trist confessar-ho però, tret de la família, ningú. És que en Solà, llavors i avui, no valia la pena, com a músic? Pensem que és un dels dos o tres primers d'Espanya en l'edició de discs, dels quals n'havia editat en aquells moments trenta-set, algun d'ells interpretat per diferents orquestres, tasca duta a terme per un xicot de només 29 anys, en el transcurs dels deu darrers. Activitat musical estesa al camp de la cinematografia: "Un vaso de whisky" i "A sangre fría", pel·lícula aquesta quina música és totalment seva, des del començament fins al final. Dirigia, a més, les gravacions de discs de la Casa Columbia. Ha intervingut repetidament en programes musicals de Televisió -és seva la música de la sèrie del Doctor Caparrós- i fins i tot, ha compost darrerament sardanes, alguna d'elles dedicada al nostre poble de Mollet. I, per si us semblés poc, cal dir encara d'en Josep Solà que és membre de la Junta que regeix la Societat General d'Autors d'Espanya. Digueu-me si és o no un molletà del qual podem sentir-nos orgullosos!

V JOAN ABELLÓ

Quan en Josep Mª Suñé que, juntament amb el Dr. Bonaventura Puigcercós i en Jordi Solé Tura, al que s'hi hauria d'afegir també el germà d'aquest, en Joan, són sens dubte els que més han escrit sobre Mollet en aquests darrers anys, exposava a la "Sembra" del primer de Febrer de 1956 que era una veritable llàstima que Mollet no tingués un Museu, ja que aquesta és una de les notes més agradoses i que millor donen idea de la vitalitat artística i cultural d'una població, vaig pensar que en aquesta apreciació estàvem totalment d'acord. I si en aquell 1959 hagués tingut fil directe amb Granada m'hauria agradat comunicar a l'amic Suñé que el Museu que ell volia o més ben dit, un Museu millor que el que ell hauria pogut somniar, a Mollet ja el tenim. Un Museu tan interessant que, ja 30 anys endarrera estava considerat entre els primers de Catalunya, de les col·leccions particulars.

Un Museu on s'hi guarden, entre moltes altres coses i objectes d'art que no sé si sabré recordar, una col·lecció de música inèdita d'Enric Granados dedicada a Maria Barrientos; 18 manuscrits, també inèdits, d'Apel·les Mestres i Gabriel Miró; cartes i autògrafs d'Alexandre Dumas, Pierre Loti, Alfons XIIè, Rusiñol i Mossèn Cinto. L'espàtula amb la qual pintava el pintor Fortuny. I quadres de Picasso, Dalí, Tàpies, Cuxart, Pruna, Zabaleta, Planasdurà, Muxart, Aulèstia, Guinovart, Mir, Fortuny, Regoyos, Sorolla i Solana. Cartells de Lautrec i Cheret. Dibuxos d'en Casas, Gimeno, Nonell i Rusiñol. Escultures d'en Subirats, d'en Clarà, i d'en Manolo Hugué... I encara, per si no fos prou, una col·lecció de més de 135 retrats que del propietari d'aquest Museu singularíssim han fet altres tants pintors del país, que no n'hi ha cap d'igual però tots són l'Abelló.

Un Museu que meresqué la visita del llavors Alcalde de Barcelona Sr. Porcioles, i del que fou Ministre del Govern espanyol en Pere Gual i Villalbí; d'artistes nacionals i estrangers com el llavors feia poc traspasat violinista Francesc Costa, de quina cara allargassada hi ha per cert un dibuix a la col·lecció, així com dels crítics d'art dels principals periòdics madrilenys i barcelonins: Cirici-Pellicer, Santos Torruella, Castillo, Cortès i Marsà.

Que més recentment ha estat visitat per Joan Antoni Samaranch, Marta Ferrusola, esposa del President de la Generalitat, i que s'ha comentat admirativament a publicacions tan destacades com són "Liceo", "Revista", "Imágenes" o "El Correu de les Arts" ocupant pàgines senceres, amb fotografies i tot. I que fa poc, Televisió alemanya n'ha filmat un reportatge i també TVE en el programa "D'aquí, d'allà" emès justament quan en Joan Abelló es trobava a la Clínica Santa Fe de Sabadell, internat per causa d'un greu accident de circulació sofert dies abans i del qual es recuperà ràpida i totalment.

El crític d'art del "Noticiero Universal" Rafel Manzano ha escrit un llibre sobre la seva vida i obra titulat "La obra al pastel del pintor Abelló", com abans ho havia fet el catedràtic de la Universitat de Barcelona Pere Voltes Bou, en un volum de més de 300 pàgines, magníficament il·lustrades, titulat senzillament, "Abelló".

I Mollet ha passat durant anys amb indiferència davant d'aquest Museu que tenim al número 88/92 del carrer del Doctor Lluís Duran. Mollet ha somrigut amb to mofeta veient entrar i sortir d'aquest Museu la barba blanca i punxeguda del seu propietari, l'home que ha col·locat un paisatge de la nostra Vila sota el títol de "El tren de fum" al Museu de Pintura Moderna de Nova York, i un "Sant Sopar" a la col·lecció del Museu Vaticà, a Roma.

I aquest Museu l'ha reunit un molletà que començà a pintar als catorze anys, enmig del gest dubitatiu dels "entesos" i no diguem dels "consagrats". Que en fer la seva primera exposició de pintures no aconseguí vendre més que un sol quadre, que li comprava justament el Dr. JAUME VILASECA - del qual m'agrada dir, fent un incís, que junt amb el Dr. TIFFON i el Dr. PUIGCERCÓS, penso que formen una trilogia de metges que tenen bastantes coses de la "fusta" d'aquell Doctor Duran del qual hem parlat, tan elogiosament, abans.

Un xicot jove que lluitant amb dificultats econòmiques que haurien desanimat a qualsevol que no fos tan entusiasta i arriscat com ell, sense diners ni gaires amistats, sense saber moltes vegades on anar a dormir que no fos a les cadires de la Rambla de Barcelona, que havia emprat el tub de pasta de les dents per no tenir "pasta" per comprar el tub del color blanc, amb una voluntat i una tenacitat extraordinàries, organitzant exposició rera exposició, no sols aconseguí situar-se entre

els pintors més destacats, mereixent elogis fins de la crítica de Madrid - que ja és dir! - sinó guanyant, entre d'altres, el premi Artur Potau de paisatge, i el de dibuix del Vescomte de Güell, essent seleccionat per figurar a l'exposició feta a Lisboa sota el títol de "Vint anys de pintura espanyola" com un dels sis pintors més remarcables del moment i que, per si no fos prou, escriví un llibre "L'hora del te" prologat per l'Ignasi Agustí, on s'estudia la vida, l'època i les obres dels seus tres mestres: Pellicer, Pruna i Joaquim Mir, aquest espiritualment, com es comprèn, ja que per ser d'una generació anterior, ell l'ha conegut per les seves pintures, no pas personalment.

Per cert, i fent un altre incís, el de JOAQUIM MIR és el darrer dels carrers nostres que em quedava per comentar. Joaquim Mir visqué a Mollet, a la casa número 120 del carrer de Berenguer III, deixant les parets plenes de pintures valuoses que foren esborrades per desconèixer-ne el seu valor, i pintà molts racons del nostre poble, com el pati del "Quartelillo" amb una tia d'en Planelles donant menjar als coloms i molt especialment, el quadre de "L'alzina i la vaca" que es troba avui al Museu d'Art Modern de Madrid, reproducció de la famosa alzina de "Can Magre" (morta per culpa de la química i el progrés, segons ens explicava en PERE BONVILÀ poc abans de morir) i quadre del que és fama que fou portat a assecar al forn de Can Llargés i tramès a la capital d'Espanya on allargaren el plaç d'admissió durant 24 hores per tal que se'l pogués incloure.

A la dreta, la frondosa alzina de Can Magre (quadre d'en Pere Bonvilà) quan encara era el lloc ideal per anar-hi a berenar, a l'estiu.

Tornant a l'Abelló, que si el dia d'aquella conferència de l'any 1959 no estava amb nosaltres era perquè inaugurava una exposició dels seus quadres a La Pinacoteca de Barcelona, vaig dir llavors que mereixia que el diumenge següent Mollet organitzés un autocar o els que fessin falta i es traslladés a La Pinacoteca per admirar les seves obres. (Tampoc hi fóra a la de l'any 85 perquè com ja va dir-me, es trobava a París.) Però a mi va semblar-me que si Mollet no feia pas el sord a les invitacions que des de l'Agència de Viatges, regentada pel bon amic Graells (q.e.p.r.) li eren fetes, omplenant -llavors i ara- autocars i avions per anar arreu d'Espanya i fins i tot a l'estranger, bé podia fer 18 quilòmetres per portar una mostra de simpatia a un molletà que triomfava a Barcelona; un molletà que responent a les preguntes d'un periodista va dir que pretenia fer a Mollet allò que en Santiago Rusiñol féu amb el "Cau Ferrat" a Sitges: un Museu pel qual Mollet fos conegut arreu d'Espanya i fins més enllà de les nostres fronteres, i admirat no solament per la producció de les seves fàbriques - recordem que de la Casa Fàbregas en sortia la roba per al vestit nupcial de la Reina Fabiola de Bèlgica i que la Teneria tenia una pell (la "molleta") exportada per tot el món - sinó com a població culta que estimava l'Art.

Cal que us confessi que, a pesar de les meves paraules entusiastes, l'autocar que el diumenge següent es dirigia a La Pinacoteca no aconseguí endur-se'n més enllà de vint persones...

La darrera visió que en tenia d'ell era a la clínica Santa Fe de Sabadell, després del greu accident d'automòbil sofert quan anava de Bellaterra a Barcelona, amb la seva filla Marta. El vaig visitar el 7 d'Abril de 1986, amb una cara com un mapa, plena de petites ferides, ja que el seu cap anà contra el cristall davanter de l'automòbil que conduïa, amb la cama trencada, i les dents, i algunes costelles... La seva preocupació però no era pas el seu estat físic, sinó la festa convocada al seu Museu, on es presentaria una obra teatral del seu amic i gran pintor, Salvador Dalí, que no volgué de cap manera es suspengués, tot i haver-hi motius més que sobrats... Afortunadament, ni la vista -protegida per les ulleres que portava- ni les mans de l'artista, sofriren danys. Es recuperà ràpidament, en repós això sí, mes voltat dels seus quadres i de les obres de tota mena que omplenen el Museu Abelló que, per bé que diuen que les comparacions són odioses, admet dignament ser comparat amb el que el geni empordanés té a la ciutat de Figueres.

El vaticini que fèiem fa cinc anys, s'ha complert, afortunadament, ja fa temps: «Tan de bo que quan aquestes ratlles vegin la llum, l'acci-

dent del nostre amic sigui per ell un record llunyà, sense conseqüències de cap mena!»

Vol dir això que durant el darrer quinqueni ens hem trobat almenys -que ara recordi- cinc vegades més: quan l'any 1988 vàrem demanar-li ens pintés la portada del programa que anàvem a editar amb motiu de la Festa Gran de l'Esplai de Gent Gran, de la qual Entitat m'havien elegit president; quan vingué a ocupar la "tribuna" dels nostres dimecres a l'Esplai per explicar-nos algunes anècdotes de la seva agitada vida de pintor i col·leccionista: quan ens obrí les portes del seu Museu incomparable perquè fos admirat per les Juntes rectores dels deu Esplais del nostre Vallès, presidint la taula amb que es clogué la festa, a l'Hostal Can Prat; quan, amb motiu del llibre "JOAN ABELLÓ", presentat el novembre de 1989 a Barcelona, i degut a la ploma del professor del nostre Institut Sr. Josep Masats, amb fotografies del barceloní Joan Iriarte, rebia a més la Medalla d'Or del Fons Internacional de Pintura, mentre davant del número 612 de la Diagonal barcelonina els vianants astorats contemplaven la darrera genialitat del nostre pintor: Un "gegant" de tamany natural amb la seva efigie, anunciador de l'exposició antològica que presentava al 4art. pis de l'immoble, seu de l'Entitat que l'havia guardonat tan merescudament.

Finalment, el divendres 15 de Març de 1991 coincidiríem al Casal Cultural amb motiu de l'homenatge que ens va voler oferir a ambdós la "Penya Barcelonista" molletana; però aquesta vegada no vàrem ni poder conversar, perquè a ell ja l'esperaven a una altra banda...

I és que el "xicot" no para: Darrerament ha editat un altre llibre sobre els murals de la seva Casa-Museu, degut a la ploma d'en Josep Masats; una "Petita història" amb els dibuixos tan característics de la Pilarín Bayés, i un homenatge a la Barcelona olímpica, recollint alguns dels quadres que ha pintat en tan singular ocasió.

VI NÚRIA POU

Sembla difícil, després del que hem escrit, trobar molletans que puguin merèixer més elogis. I no. Encara n'hi ha que - al nostre entendre, almenys - són més dignes d'admiració.

Perquè, si entre els antics trobem més estimable que la intel·ligència d'un Fèlix Ferran, el valor temerari d'un Gaietà Ventalló o la inquietant curiositat d'un Vicenç Plantada, els bondadosos procediments d'un doctor Lluís Duran, així també en els nostres dies la bondat sura per damunt de l'esport, de l'art o de la música.

I en aquest aspecte, tenim motius per descobrir-nos davant la generositat admirable d'una filla del nostre poble, Núria Pou i Torrents que no en va tenir prou de fer-se monja sinó que, sentint en son cor la crida missionera, ho deixaria tot -comoditats, afectes, Pàtria i família- i s'endinsà en els perills, l'enyorament i la immensitat de l'Àfrica per dedicar la seva vida, llavors jove, a cuidar els infants negres i despertar en el seu esperit la flama novella de l'amor a Crist.

I si ens deturem a pensar-hi uns moments, haurem de reconèixer que aquesta decissió és de les que requereixen molta virtut, molta voluntat i, sobretot, una dosi de fe extraordinària.

A la "Sembra" del mes de Desembre de 1957 publicàvem una petita referència de la Mare Pou, recollint unes cartes seves en les quals demanava que li envièssim revistes i diaris, encara que fossin endarrerits, ja que això li servia per recordar-nos.

I quan la conferència, vaig afegir-hi que, llegint la premsa del dia abans, que publicava les barbaritats comeses per algunes tribus del Congo avui ex-belga - o sigui la República del Zaire,- on es trobava llavors la Mare Pou, fóra ben convenient també que els molletans de bona voluntat reséssim per tal que es pogués veure lliure de perills i amenaces, i acabés de culminar feliçment la seva arriscada tasca missionera.

Suposo que ho deguérem fer ja que la Mare Pou no solament completà el cicle d'estança en terres africanes sinó que avui es troba entre nosaltres, a una Residència de monges de Sant Cugat, primer, i al Convent de N^a Sra. (Lestonnac) de Mollet, més tard, tan riallera i animosa com sempre però, això sí, amb una "petita" diferència: els seus cabells ja són ben blancs...

VII

CONCEPCIÓ JUFRE i ALTRES MOLLETANS DIFUNTS

I no creguéssiu pas que queda esgotada la història de la nostra Vila. Perquè, si ens poséssim a cercar noms entre els que han traspasat, podríem parlar per exemple d'un JOSEP SOLÀ i PUJOL, pianista famós, malauradament desaparegut a l'enfonsar-se el "Príncepe de Asturias", durant la primera guerra europea, quan passejava per Europa i Amèrica les seves dots de virtuós, i cabia esperar dels seus èxits una gran glòria per el nostre poble.

I podríem evocar també un JOAN SOLÉ FONT, per l'estrena de l'obra dramàtica "Trist retorn", l'any 1919, dedicada a en Carles Lecante, fill del principal fundador de la "Pelleria" que acabava de retornar de la guerra que hem esmentat abans, constituint un èxit enorme que omplena el "Tabaran" de gom a gom, essent més tard representada a Barcelona.

O podríem recordar un ARTUR TARRAGÓ i LLINÀS, home d'una tal entrega i autenticitat representant obres teatrals que podem contar l'anècdota que fent el paper de Mossèn Cinto en "El Místic", si no hi corre el metge a auxiliar-lo hauria estat de debò que s'hauria mort i no tan sols en la ficció escènica.

O bé, si ho preferiu, d'una CONCEPCIÓ JUFRE i TORRENS que va deixar a Mollet totes les finques i els béns que posseïa per tal que els nostres vellets tinguessin lloc on recollir-se quan es trobessin sols, malalts o desvalguts..

Com molts sabeu, la meva infància va transcórrer al voltant d'aquesta persona, ja que vivíem, davant per davant, a la casa del carrer de Jaume I número 64, ella al primer pis primera porta, damunt del què fou la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, abans de la seva ampliació, i jo al primer pis segona porta, damunt la Sastreteria

Novellas, també ja desapareguda.

Quan, el 8 de Desembre de 1985 -seguint el costum de cada any- l'Esplai de Mollet anava a visitar els acollits a la Casa Residència de la Immaculada, al carrer de La Pau, vaig voler-m'hi afegir amb una poesia que recorda, ensems, aquells primers anys de la meva vida, i la persona de Na Concepció Jufre i Torrens.

M'ha semblat que la inclusió d'aquestes estrofes a les pàgines d'aquest llibre era una mena d'homenatge a la seva memòria que, amic lector, espero no et desplaçarà llegir.

LA RESIDÈNCIA DE "LA IMMACULADA"

En memòria de Na CONCEPCIÓ JUFRE
i TORRENS, que amb la seva generosi-
tat la va fer possible.

Avui, que celebren la vostra festa
-preludi del Nadal, que ve després-
evoco la persona, tan modesta
que amb els seus béns, fundava aquest recés.

Li deien -de Can Beira- la Conxita.
Era alta i delicada. El cabell, blanc.
Jo entrava a casa seva de visita
com si fos a la meua, un sóc ben franc.
Vaig néixer al mateix pis, a l'altra porta
i em vaig anar fent gran al seu costat.
El seu record -tants anys ja fa que és morta!
em torna a la infantesa d'un plegat
i em veig, mirant per l'ampla vidriera
en fer-se fosc, l'estrella refulgent
pel cel d'aquells hiverns, amb fe sincera,
quan esperava encara els Reis d'Orient...

Fou una gran devota de Maria
i a Lourdes, més d'un cop, es traslladà.
L'altar que en Jaume Selva pintaria
la imatge de la Verge li emmarcà.
Pel que recordo que ella m'explicava
de tifus es moria un germà seu
i la germana gran, se li casava
amb el que fou el mestre senyor Andreu.
Va córrer el temps, i romangué soltera
i els seus parents anaren desfilant
deixant a la Conxita, la darrera
d'aquella casa forta i benestant
com els Vilarrosal, com els Colasa
o els Menna o els Pujol, d'aquell Mollet
perdut en l'antigor, com una gassa
meitat de fum, meitat de boira i fred...

Pausada i de maneres distingides
-potser una mica feble, d'esperit-
tenia un cor sensible a les ferides
que no cabia dintre del seu pit
i el pensament posat en la persona
que al fer-se vella, o a l'emmalaltir
-dissorts del temps, que passa i no perdona-
no troba qui la vulgui recollir.

D'aquí vingué que tot el què tenia
-a mans dels capellans d'aquell moment-
al llarg dels anys, un jorn es convertia
en aixopluc, abans inexistent.
Per això avui la Musa m'inspirava
aquestes ratlles que ara esteu llegint
en recordança de qui ens estimava
i ho demostrà ja en vida, ben sovint
i quan morí, deixant béns i riquesa
-que sa conducta austera conservà-
per fer realitat la Llar promesa...
on tal vegada trucarem demà.!

JOAN ALIGUER

Mollet, 8 de desembre de 1985.

VIII

JORDI SOLÉ TURA, JOSEP M^a POU i ALTRES MOLLETANS VIVENTS

I si cerquéssim entre els que viuen amb nosaltres, podríem trobar-hi d'entrada, un JORDI SOLÉ TURA que si l'any 1959, quan donàvem per primera vegada la conferència que posa títol a aquest llibre era ja un llumener en l'ordre estudiantil, de característiques molt similars a les que hem descrit en parlar d'un altre alumne de l'Acadèmia Viñas, en Josep Mª Suñé i Arbussà, ha estat evidentment en el transcurs dels darrers trenta anys quan ha desenvolupat una trajectòria en el triple aspecte, docent, literari i polític, que el fa mereixedor d'una atenció especial per la nostra part.

Catedràtic de Dret Polític a la Universitat de Barcelona, i més tard Degà d'aquesta Facultat, obtenia ja el 1958 el Premi extraordinari de la Llicenciatura. L'aparició del llibre "Catalanisme i Revolució Burguesa" fou tot un avís del què podia esperar-se de la seva intel·ligència clara i desperta, capaç de captar amb rapidesa les perspectives de qualsevol situació. Sempre recordaré, d'una conferència que ens donava al Casal Cultural fa cosa d'uns quinze anys, arran de la "revolució dels clavells" a Portugal on s'hi traslladava uns pocs dies. Les germanes del Dr. Tiffon, que hi eren a la primera fila, varen admirar-se que en tan poc temps, hagués sabut reflectir tan exactament la situació d'un país que elles coneixien pla bé, per haver-hi viscut bastants anys...

Els seus articles a revistes de tant prestigi com "Serra d'Or" o als principals periòdics del nostre país són sempre d'una qualitat i precisió admirables, com correspon a una persona de la seva capacitat de síntesi i de la seva claretat d'exposició, virtut que ell diria que ja té innata, per bé que els seus estudis i l'experiència que li ha donat la vida l'hagi perfeccionat encara, ja que dels temps de la revista "Amistat" li'n recordo un estudi sobre "Mollet i el seu futur" on analitzava amb certera visió les falles de la nostra Vila, i la manera de posar-hi remei.

La seva brillant, extraordinària carrera política, començaria a l'exili, en els darrers anys de la dictadura, -que el desposseïria del seu càrrec de Professor Universitari-, com a redactor-locutor de "Ràdio Pirenaica".

Tornat a Espanya, el seu prestigi i els anys de lluita el portarien a l'instaurar-se la democràcia, no solament al Parlament d'Espanya com a diputat sinó també, durant les Corts constituents, com a Ponent encarregat de redactar la Constitució que ens regeix des de fa quinze anys, al costat dels cervells més desperts del país. Tasca ingent, àrdua i certament difícil, empresa en uns moments d'eufòria, diríem potser que ell i els seus companys es deixaren endur, ens sembla, per la idea de regir uns ciutadans més íntegres i més responsables del que en realitat som. Això ha portat més d'una vegada que de l'aplicació d'aquelles sàvies normes no se'n produïssin els resultats positius i optimistes que per a la convivència dels espanyols segurament ells n'esperaven. Seria excessiu però, fer-los-en càrrecs ja que, en tot cas, normes deixaren establertes perquè s'hi poguessin introduir les modificacions que la pràctica anés aconsellant. I si això no s'ha portat a terme, (amb una sola, recent, i insospitada ocasió) no se'n pot culpar certament el nostre personatge, sinó els Governos que al llarg d'aquests anys s'han anat succeïnt en la governació del país.

Penso és una prova ben palesa que des de qualsevol angle es reconeix la capacitat i la integritat d'aquest home, el fet que essent Conseller de l'Ajuntament de Barcelona i fins i tot candidat a l'Alcaldia, es retirà a les seves classes de Professor Universitari i de Catedràtic de Dret Polític, renunciant a prebendes que li eren ofertes però que no deixaven lloc a una activitat en proporció al sou que comportaven.

Amb tot, aquest darrer quinquenni ha ostentat el càrrec de Representant del Govern espanyol al Consell d'Europa; i de President constitucional del Congrés de Diputats.

Jove encara com és, cal esperar d'en Jordi Solé Tura noves actuacions que tan de bo donin els resultats cara al progrés i la convivència

del nostre país i del nostre poble que ell segurament n'espera i que, sense cap mena de dubte, es mereix.

Després del seu nomenament com a Ministre de Cultura el dia 11 de Març de 1991, no em negareu que les paraules d'aquest paràgraf, escrites més de cinc anys abans, més que de poeta, diria que han estat de profeta...

També cal parlar, i amb més extensió de la que podem dedicar-li, d'un JOSEP ALFONSO i CUNÍ, home dotat de qualitats innates per a la pintura, que ja ho demostrava quan de menuts anàvem als Col·legis Nous, reproduïnt si calia

Jordi Solé Tura, ministre de Cultura

amb una exactitud fotogràfica el retrat de qualsevol company d'escola, i que evolucionant més tard d'acord amb les modes pictòriques del moment, i amb la recerca dels més diversos procediments, decoraria amb les seves pintures les Universitats Laborals de Sevilla i de Tarragona, assolint el Premi Nacional de Gravat durant dos anys consecutius, amb repetides exposicions a Barcelona i a Madrid on resideix, encara que sense oblidar el seu Vallès ni els seus amics molletans, entre els que hi destaca en Jordi Fuster, el llibreter "Jordi" que té per ell una merescuda predilecció.

Igualment en el ram de la pintura, singularment a l'aquarel·la, i en un àmbit més reduït i més local, ens trobem amb el PERE SOLER ISART, l'home del romànic català i, per si no fos prou, de les set-centes ermites de la nostra província, que té fotografiades i catalogades a l'espera d'un "mecenas" que vulgui reunir-les en un llibre que fóra certament important, cara a conèixer i conservar la riquesa arquitectònica que ens envolta i que sovint ignorem i deixem perdre... I l'home també, deixeu-m'ho dir, d'un humor que ni els anys ni les contrarietats de la vida no poden esborrar mai del tot, que sempre en té una per a dir, i que després d'haver-la-hi escoltada us deixa amb el somriure als llavis.

Els enamorats del Mollet antic trobaran, de segur, a l'aparador del Peret, l'aquarel·la de la masia, o l'edifici, o el carrer que els veié néixer, reproduït amb tota exactitud, tal com era 50 ó 75 anys endarrera... És certament un aparador que convida a aturar-s'hi. Un aparador per a la

nostàlgia d'un temps i d'un Mollet que ja no tornaran.

I si de la pintura ens n'anem al teatre, trobarem tot seguit un JOSEP MARIA POU, amb freqüents aparicions com a actor a Televisió Espanyola, i actuacions continuades als teatres de la Capital i de províncies, que durant les festes de Sant Isidre fou proclamat el millor actor madrileny de l'any 1985, rebent el premi Ricardo Calvo que atorga l'Ajuntament, de mans de l'Alcalde desaparegut, el professor Tierno Galván.

Quatre anys més tard, el 1989, obté el premi "Sant Jordi" com a millor actor de pel·lícula espanyola, i el 1990, el premi d'interpretació de la Crítica Teatral de Barcelona.

En plena representació del paper d'HOME a l'obra DESIG de Josep Mª Benet i Jornet al teatre Romea, l'ha simultanejat amb l'esperat monòleg "El gallitigre" de Javier Tomeo. No resisteixo la temptació de copiar alguns paràgrafs que l'exigent crític de "La Vanguardia" dedica a l'intèrpret de "Lorenzaccio" i "Amado monstruo" en la seva memorable actuació del 18 de Març:

UN "GALLITIGRE" COMMOVEDOR

"Para quienes han accedido tarde al conocimiento del oficio de Josep Maria Pou, su interpretación de "El gallitigre" pudo ser un descubrimiento memorable."

"El gallitigre" es un breve, subyugante estallido de la versatilidad de un excepcional intérprete... al que le es propicio cualquier territorio de ficción, Pou se revela como un todo terreno fuera de serie."

"Se trata del relato trágico-cómico impregnado por la emoción que logran transmitir la admirable escritura de Javier Tomeo, y la voz y el gesto preciso de Josep Maria Pou, cuya muda escena final

es un auténtico prodigio de expresividad."

"La ovación final que un Romea rebosante dedico a Pou i a Tomeo fué de campeonato. El éxito de "El gallitigre" en régimen de temporada, estaría garantizado."

"Josep Maria Pou es uno de los actores que sobre el escenario sabe manejar la palabra, en castellano o en catalán, con una modulación y una fonética irreprochables."

I el crític d'un altre diari tan prestigiós com ABC afegeix:

UN MONSTRUO ANDA SUELTO: SE LLAMA JOSEP M.^a POU Y AMA CON LOCURA A UN GALLITIGRE.

"El gallitigre, monólogo de Javier Tomeo interpretado y, ojo, dirigido por Josep Maria Pou es un estupendísimo espectáculo, que nos deparó una gran noche de teatro.

... hay una raza de actores a quienes encanta saltar vallas, que se crecen todavía más ante los desafíos, y que a la voz de "Hay pelea!" gritan: "Allá voy!".

... los grandes actores se adueñan del escenario nada más pisarlo... devorando todo lo que pillan para regalárnoslo luego... nunca dejan de aprender, de medirse, de intentar "saltar un poco más allá de su sombra". Josep Maria Pou es un gran actor.

Pou sale al escenario vacío, agarra una silla y le basta encasquetarse unos instantes una narizota para convencernos de que es un payaso y de que si no nos cuenta lo que pasa, revienta.

Si he dicho que le basta encasquetarse esa nariz es porque detrás hay un rostro, y en el centro una voz, y más abajo un cuerpo, y todo eso está al servicio de una sola y poderosa idea de personaje.

Antes he hablado de raza... Por supuesto que se tiene o no se tiene, pero no todo es inspiración y talento. Aquí hay un trabajo de mil pares de narices, un olfato escénico de perdiguero isabelino y muchas horas buscando el mejor modo, el único, de regalar lo devorado."

I el crític del diari AVUI ho arrodoneix així:

"Es tracta d'una d'aquelles raríssimes ocasions en que el monòleg es converteix en pura diversió, i en que els quaranta-cinc minuts d'espectacle passen, a gran velocitat, amb mèrits que han de quedar repartits entre l'habilitat del text per a captar l'atenció, i en la lliçó d'art interpretatiu de Josep Maria Pou.

El repte de Pou ha estat el de submergir el públic en la narració, transportar-lo, manipular la seva atenció quan és necessari perquè ni un sol dels minuts de representació es produeixi alguna cosa semblant a la deserció, o al desinterés. Se n'ha sortit absolutament... interpretant, en definitiva, com un mitjà transmissor del text, tots els papers de l'auca... en una memorable caiguda de teló per a un monòleg que no es mereix exhaurir-se en una representació única. Tomeu i Pou s'han convertit a través d'aquest treball comú en dos ESTIMADÍSSIMS MONSTRES de l'escena..."

Quan hom recorda que en Josep Maria em digué en una ocasió que la seva vocació d'actor havia nascut en aquella emissora provisional de 1962 que vàrem iniciar, i repassa aquests elogis tan merescuts, s'ha de sentir satisfet per força.!

IX

MOLLET, CERTAMENT EN DEUTE

I jo em pregunto: davant d'aquesta història nostra, davant tants personatges que no hem fet altra cosa que insinuar, ¿què ha fet Mollet, com a poble, per reconèixer els mèrits de tants i tants fills seus?

Excepte tal vegada l'homenatge al Sr. ARCADI VIÑAS en les seves noces d'argent amb l'ensenyança, i el que a la Festa Major de 1958 va dedicar-se al periodista de "Zaragoza Deportiva" Sr. LLORENÇ PASCUAL i en l'organització del qual hi prengueren part persones d'altres localitats amb més interès que no pas nosaltres, jo no recordava llavors altres actes que un esmorzar de germanor a La Marinette ofert al DOCTOR BONAVENTURA PUIGCERCÓS, i l'acomiadament del Vicari MN. VALENTÍ GANDUXER avui Rector d'una Parròquia a Sabadell, que aconseguí omplir el Centre Parroquial: en conjunt, tres-centes persones.

I si miràvem la reacció oficial, la de l'Ajuntament com a representant del poble, no teníem llavors altres notícies que l'acord pres el 7 de Gener de 1959 de "fer constar en acta" la satisfacció del Consistori per haver arribat a Catedràtic de Farmàcia en JOSEP MARIA SUÑÉ i ARBUSSÀ, i el pergami penjat a la paret del despatx d'en MARIÀ GONZALVO, pel qual l'Ajuntament, amb data 18 d'Abril de 1949, prengué l'acord de "felicitar-lo". I res més.

I encara que per manca de temps no he tingut ocasió d'aprofundir en les dades dels trenta anys darrers i ja se sap que parlant de memòria hom pot incorrer en algun oblit, diria que excepte la placa col·locada a la plaça del Mestre ANTONI SUÑÉ i FONT i la del pintor JOAN ABELLÓ -cas ben curiós de dues persones que tenen o han tingut una plaça en vida, com succeïa a Martorelles amb el carrer del Dr. Tiffon, del qual per cert Mollet se n'ha oblidat⁽¹⁾ i el comiat del Vicari MN. ANTONI NELLO per anar a estudiar a Roma, que omplia l'església fa més o menys tres anys, no resta altra cosa que els homenatges organitzats pel Casal Cultural, d'entre els quals destacaria l'ofert al campió del món de Ciclisme de Veterans, en PELEGRÍ PI, i a altres dues persones que se'l tenien també, ben merescut: el fundador del Casal, Sr. SIMEÓ RABASA SINGLA, i el que fou President de la mateixa Entitat, Sr. FRANCESC PALLERES CORBERÓ. Dues persones en les quals val la pena de deturar-nos-hi, com farem al capítol següent.

(1) vegi's la pàgina 76.

Abans, però, no caldria que ens preguntéssim què cal fer o què cal ser perquè Mollet rendeixi un homenatge autènticament popular i multitudinari, comparable -per exemple- a la cèlebre "Romería del Rocío"...?

Com que volem ser justos i no pas derrotistes, volem deixar registrat aquí, amb satisfacció, un acord de l'Ajuntament presidit per Na Carme Coll, que en la rotulació de diversos carrers de la Zona Sur, hi volgué incloure tres noms coneguts i respectats: el Sr. ARCADI VIÑAS PRAT, Director que fou de l'Acadèmia Mollet. El Sr. JAUME COLL i AREGALL, professor i Director durant una pila d'anys del Col·legis Nous, ara "Divino Maestro", i un molletà resident a la veïna França, JOAN AMBRÒS LLOREDA, escriptor i poeta com ho prova la lletra d'algunes sardanes a les quals hi posava música el Mestre Suñé. I si les vicissituds de la guerra el portarien a l'altra ratlla de la frontera, és evident que el seu cor i el seu pensament es troben, sovint, a aquesta banda. Pensem que va fer bé aquest Ajuntament, recordant tres persones del món docent i de la Cultura. És, certament, un primer pas en el qual ens plauria que s'insistís. De "matèria prima" segur que no en falta...

I per corroborar-ho, un fet curiós: Acabava de rebre des de Melilla on ara resideix, el text del magnífic pròleg que m'ha escrit el Bisbe de Màlaga Mn. Ramon Buxarrais, amb una al·lusió ben directa "als regidors molletans" (que en recents acords gens lligats al "molletanisme" havien aprovat les places de PADRON, NELSON MANDELA i MERCÈ RODORÉ) quan m'arribà a les mans el número de Juliol de la "Tribuna Vallesana" amb la notícia de l'atorgament de dos nous carrers de la Barriada de Santa Rosa a dues persones tan merescudament reivindicades en el meu llibre com ho són el Dr. SANTIAGO TIFFÓN i la Sreta. TRINITAT FALGUERAS.

En el primer moment - tot i que m'hi han afegit un altre carrer pel Sr. Ninou - vaig pensar si no fóra un cas de telepatia... a llarga distància.

Després, ja vaig veure que no: l'acord municipal era del 16 de Juny, i l'amable carta de Mn. Ramon portava data del 3 de Juliol.

De totes maneres, que el tema dels carrers estava al "candelero" ho demostren l'informatiu "Quatre Cantons" número 13, i el número 4 de la "Revista de MOLLET" que, apart de confirmar la notícia que queda escrita -¿de veritat l'Acadèmia Ninou era "progressista"?- donen notícia d'un més ampli "bateig" de carrers, bàsicament en un doble sentit: posant noms d'oficis antics als de l'anomenat barri de la Riera Seca on

hi destaquen dues Avingudes: la de les "teixidores" i la dels "rabassaires" i, pel que fa a la Rambla, posant el nom de Rambla nova al tram de la via del Nord fins a Jaume I, i convertint els carrers de Fivaller i Balmes en les Rambles central (fins a la Plaça de Catalunya) i sud-est (fins al final).

Si recordem que entre moltes altres obres, la conducció coberta del torrent Caganell es deu a la iniciativa del llavors Alcalde Sr. Rabasa, (com expliquem en el capítol a ell referit), diria que ha estat el gran oblidat d'aquesta remodelació.

Pensar però que s'hagués pogut acordar el nom de Rambla de Simeó Rabasa era pecar de massa optimisme, per bé que a molta gent ens hagués semblat justificat. Si, però, en el cas de l'Alcalde Frederic Ros, cinquanta anys llargs d'Ajuntaments de semblant color no varen ser capaços de recordar-lo, esperar que a finals del segle XXè s'actuaria diferentment que als principis era, ja ho he dit, sentir-se optimista.

I és que enriquir-se, encara que sigui creant riquesa i llocs de treball, i millores pel poble, és un "error" que difícilment es perdona...

X

EL Sr. RABASA i EL Sr. PALLERES

SIMEÓ RABASA SINGLA fou el primer Alcalde que va tenir Mollet tot just acabada la guerra civil, presidint un consistori d'indubtable pes específic, per la vàlua de bastants del seus components.

Durant el parell d'anys que exercí el càrrec- substituït aviat pel Sr. Agustí Torrents- Mollet fou la primera població de Catalunya que reconstruiria l'església sense ajuda oficial de cap mena -en termes tals que quan alguna personalitat rellevant visitava Barcelona, el Bisbat o el Govern Civil s'apressaven a portar-la a Mollet perquè captés el nostre exemple- i assolia al mateix temps una vella aspiració, llargament promesa pels uns i pels altres en totes les convocatòries electorals d'avant-guerra: la conversió del torrent Caganell, que travessava el centre del poble, en el Passeig magnífic del qual avui tots en gaudim.

Si hagués de destacar la principal característica del Sr. Rabasa diria que -en una persona que per la modèstia dels seus orígens no pogué fer-se, d'infant, amb una cultura considerable- sobressurt la seva intel·ligència natural que li proporcionà sempre una visió de futur que molta gent més preparada culturalment no encertaria, en canvi, a tenir.

Així, per exemple, aquell famós "Plan de Obras pro-Mollet" que, en uns moments en que ningú no tenia un ral, com aquell qui diu, semblava a molts -i jo entre ells- una beneiteria, acabà resultant tot el contrari: un autèntic encert. Si s'hagués deixat passar aquella oportunitat única és molt possible que avui l'església estaria encara a mig camí, i el torrent esperant cobrir-se o, com passà en el tram superior, cobert - fins fa poc- en unes condicions molt menys sòlides, que no aguantaven el pes d'un vehicle sense ensorrar-se.

I si teniu curiositat de repassar les xifres que tot allò va costar (cosa que podeu fer fullejant el programa que sota el títol de "Días de

"Fe y Patria" s'editaria el 1941) veureu que, en diners, eren unes xifres que ara ens semblarien ridícules. Cert que el valor de la pesseta de l'any 1940 no era pas el mateix d'ara però, així i tot, penso que els resultats són ben superiors a l'esforç que va significar en el seu dia.

Aquest esperit d'anticipació a la "jugada" formà part de la seva manera de veure les coses: quan Mollet, com tantes altres poblacions de Catalunya, venia celebrant l'Homenatge anyal a la Vellesa, ell s'adonà de la necessitat d'un homenatge potser menys espectacular i "bonic" però més continuat i, sobretot, més pràctic. Així naixeria el "Casal dels Avis" que, anys més tard, les Caixes d'Estalvis i altres Entitats públiques i privades copiarien en els "Esplais" i Centres d'esbarjo similars, per als homes i dones de l'anomenada "tercera edat", com ha passat també amb les sortides en autocar, que avui tots organitzen.

La idea de suprimir els cèntims de la comptabilitat i arrodonir les xifres a pessetes, que ara l'Estat té acceptat i establert amb caràcter general, el Sr. Rabasa la implantà a casa seva amb una colla d'anys d'avantatge.

Home, com dic, d'idees ben originals, en lluita sempre amb els obstacles que la burocràcia no deixa de posar en el camí de qualsevol innovador, convertiria el seu modest taller de bicicletes en una fàbrica de motos que s'ha fet mundialment famosa. I, encara, en temps de penúria de vivendes, inventaria les cases amb motlle...

I tot això, i moltes coses que em descuido i moltes altres que desconec, ho féu un home sense gaires estudis, i amb una precària salut, agreujada pel pas dels anys, que no perdonen. Ben just era doncs que el Casal Cultural li retés homenatge, més si es té en compte que, a part de l'aportació econòmica que per ell va significar, tindria encara el mèrit de saber captar, per al seu manteniment, a les empreses més importants del poble, entre elles "Tenería Moderna Franco Española S.A." i el seu Director, el Sr. Palleres, del qual parlarem tot seguit.

Deixeu-m'hi afegir encara que el primer dia de Juny de 1987 es celebrava la festa de la moto Derbi número UN MILIÓ, amb un dinar a Can Prat ofert a tots els treballadors de "Nacional Motor S.A." amb més de 30 anys d'antiguitat.

Fa una trentena d'anys que, com a integrant de la plantilla d'aquesta Empresa, prenia part a la festa que va organitzar-se amb motiu d'haver fabricat la moto número MIL.

Em sembla just, per tant, dedicar un record elogiós a la persona que va fer possible aquesta realitat, el senyor Simeó Rabasa Singla (traspasat el 19 de Gener de 1988 al 86 anys) i que secundat pels seus fills i néts i per tota la munió de persones vinculades a aquesta empresa, l'han servida i viscuda com a cosa pròpia, potser perquè amb la seva tasca incansable obrí una finestra d'esperança pel futur de la nostra indústria, i consagrà el treball i l'enginy com a veritables eines de progrés i riquesa.

En FRANCESC DE P. PALLERES CORBERÓ fou, en efecte, una persona rellevant, dins d'una Empresa on fóra fàcil trobar altres noms mereixedors també d'ésser comentats amb elogi.

Si destaquem d'entre ells al Sr. Palleres és per una raó principal: mentre que tots els altres - de Teneria i d'altres Empreses molletanes - es limitarien, i és molt, a propulsar el desenvolupament i el progrés de les mateixes, donant així treball i riquesa als molletans, el Sr. Palleres, com el Sr. Rabasa, faria més encara: es preocuparia pel nostre poble, a través de la presidència que exercí del

Casal Cultural, redactant-ne -junt amb la Comissió de la qual vaig formar part- els seus Estatuts, i capitanejant una de les èpoques més florents d'aquesta Entitat.

No és gens estrany que fos així, ja que aquesta ha estat la característica del Sr. Palleres en totes les entitats on es posà, i en totes les activitats que emprengué al llarg de la seva vida, començant per la mateixa "Teneria Moderna Franco Espanyola S.A." de la que durant tants anys en seria el Director-Gerent.

El Sr. Palleres vingué a la "Pelleria" cap el 1929, posat pel Banc Urquijo Catalán que, arran de la depressió econòmica d'aquell any fatí-

dic s'havia fet càrrec de l'Empresa, presidint un Consell d'Administració del qual formaven part personalitats tan destacades com el Marquès d'Alfarràs, el Sr. Sedó i el Sr. Escalas Chamení.

El despatx de la mateixa estava situat llavors al Passeig de Gràcia, entre la Gran Via i el carrer de la Diputació, i passaria per altres locals de la Ciutat abans de traslladar-lo a la fàbrica de Mollet on ara es troba.

Amb la guerra, l'any 1939, el Sr. Palleres degué marxar al Nord d'Àfrica; després d'uns mesos, a París i, més tard, a Sant Sebastià d'on tornaria, un cop passada aquesta, formant amb el Sr. Carreras Arrondo el "tàndem" que la conduiria a bon port, una vegada se n'hagué fet càrrec el grup dels Srs. Mendicouague, Villalobos i Alonso.

L'activitat però del Sr. Palleres no es limità tan sols a Teneria, empresa a la qual tenia certament com a primordial en les seves preocupacions, secundat sempre per la Sreta. PEPITA SUSÍAS, secretària habilíssima on pugui haver-les.

Fou Secretari general de la Societat "Productora de Fuerzas Motrices S.A." i tingué càrrecs i activitats a la Junta d'Obres del Port, Sindicat de la Pell, Foment del Treball Nacional i a la Càmera Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona on -en ocasió de jubilar-se- se li retrià l'homenatge de la fàbrica, amb el Comitè d'Empresa al davant, moment que recull la fotografia que il.lustra aquestes ratlles, i en el qual vaig tenir l'honor de prendre-hi part.

Diguem, finalment -i ens deixem moltes coses al tinter- que el Sr. Palleres fou, durant dotze anys, President de la "Mútua del Comerç i la Indústria", el primer que assoliria la xifra de 100.000 associats.

I, per si encara no en tenia prou i captat pel Sr. Rabasa, presidí la Junta rectora del Casal Cultural, fins que altres ocupacions més peremptòries i el mateix pes dels anys l'obligarien a deixar-ho.

XI MOLLET i ELS SEUS MONUMENTS

A Granollers, l'any 1959, hi havia ja, a la plaça de l'estació de França, l'estàtua de l'Anselm Clavé, que més tard la tindríem també a Mollet, primerament davant el Bar Regino i després traslladada al costat de l'olivera del Casal Cultural.

Santa Perpètua, poble llavors quatre vegades més petit que el nostre en nombre d'habitants tenia, a dos dels seus carrers, al costat del nom a una placa de marbre, el bust en relleu de les persones a les quals el carrer estava dedicat, unit a una breu explicació de les virtuts per les que meresqueren tal honor.

Monestit de pedra que recorda a un pilot d'un avió alemany, que va ésser abatut a Mollet. Ubicat en un principi a les Rambles, a l'actualitat es troba junt al riu Besòs, prop d'on va caure l'avió.

L'únic monument que tenia llavors Mollet, si no m'han informat malament, el tenia per equivocació: era, si ho recordeu, una làpida al capdavall de la Rambla col·locada en memòria d'un aviador alemany que havia caigut, si no ho tinc mal entès, al Mollet de Girona...

Millor dit, no. Mollet, en uns moments que es sentia agraït per haver-se lliurat dels perills d'una guerra terrible aixecà, no un, sinó vuit monuments a les glòries de la nostra Pàtria. Parlo de les vuit àligues que senyorejaven el nostre Passeig i que en un moment donat emprengueren el vol...

I fou mirant les taques negres i vermelles que embrutaven sovint els vuit escuts, que vaig recordar aquella poesia que havíem après a l'escola, aquella que a l'explicar l'origen de l'escut de Catalunya, posava en boca de Jofre el Pilós aquestes paraules:

"-Lo que em reca i cor-me-lliga
és veure llis mon escut,
sense cap blasó que diga
los honors que he merescut..."

I me n'he recordat, perquè penso que era una llàstima veure la lli-sor de les altres tres cares que envoltaven la de l'escut d'Espanya, ple-nes sovint dels programes i les pintades més diverses. I em plaïa d'ima-ginar-les convertides en plaques de marbre que portessin esculpides les glòries de tants fills de Mollet com mencionem en aquest llibre, o dels altres que involuntàriament m'hauré descuidat, (que n'hi ha moltíssims a ben segur) per tal que els molletans de l'any 2000 no poguessin conti-nuar pensant que Mollet és un poble sense tradició i sense història, sinó que haguessin de reconèixer que els molletans de 1960 ó de 1980 no tan sols coneixíem bé aquesta història, sinó que l'estimàvem, i volíem que fos coneguda i estimada pels nostres fills i els nostres descendents.

Pensem que si nosaltres no ens recordem dels que passaren, ningú no ho farà.

I en quant als molle-tans d'avui, que lluiten i triomfen arreu d'Espanya, si no ho féssim nosaltres, seran els altres pobles i les altres ciutats les que algun dia els alcin un monument, com ve a ser el cas d'en JOSEP MARIA POU, fotografiat a la Revista Garbo del 3 de Juny de 1985, per haver rebut el premi Ricardo Calvo, atorgat al millor actor madrileny d'aquell any, o amb el nomena-ment d'en JORDI SOLÉ TURA com a Ministre.

I llavors, penso que sentirem el mateix que vaig experimentar la pri-mera vegada que vaig recórrer el Museu d'en

JOAN ABELLÓ: una sensació estranya, barreja de greu, i de vergonya...

XII

PER HAVER-HI BONS FILLS...

Arribant aquí, la nostra conferència de fa trenta anys prenia un altre caire. Com aquells titellaires de la nostra infància que ens reunien a la plaça de la Marinette amb dos llums de "carburo" i que després d'una sèrie d'actuacions acrobàtiques, i acudits, i salts i magarrufes es disposaven a "passar el platet", en arribar a aquest punt anàvem directament a l'objecte que ens va moure a pronunciar, el 15 de Novembre de 1959, aquella conferència sota el títol de "Mollet en deute".

I dèiem, textualment: "Nosaltres, que estimem amb tots els seus defectes, aquest Mollet que ens ha vist néixer i créixer, que no creiem que el nostre poble sigui tan fred i tan horitzontal sinó que és, senzillament, un poble enfeinat que va a la idea i no està per massa romanços però que quan el cas arriba i el cas s'ho val sap tenir reaccions que deixen bocabadats a propis i estranys, ens atrevim a demanar-li que deturi per uns instants la seva marxa decidida, que pari uns moments d'atenció, perquè volem parlar-li d'un projecte que necessita només el nostre sí per poder convertir-se en realitat. Un projecte que, en certa manera, vindria a corregir l'oblit en que hem tingut, durant tants anys, els fills millors, més rellevants, del nostre poble.

Perquè és ben evident que, per haver-hi fills, fa falta una mare. I si Mollet ha donat fills que són l'admiraació d'Espanya, vol dir que aquí hi ha mares exemplars. I no mares capaces solament de portar-los al món, sinó i sobretot, mares que un dia i altre, amb paciència, amb abnegació i sacrifici, han encertat a treballar la cera verge que és tot infant, fent néixer en el seu cor els ideals de fe, de pàtria i de família unida. De l'amor al treball, i a l'afany de progrés, en lluita noble, a prova d'obstacles i dificultats.

Em referia, no cal dir-ho, a na JOANA BARCALA CARBONELL, i a na TRINITAT FALGUERAS FERRER. Dues dones mereixedores del solemne

homenatge que Mollet ha estat regatejant en altres ocasions propícies. Dues dones amb les quals Mollet estava rotundament en deute.

Per què? Doncs perquè varen consolar les llàgrimes del primer dia que us quedàreu entremig dels altres infants. Perquè us explicaren el primer conte, perquè us ensenyaren les primeres lletres, perquè us feren aprendre el Parénostrre...

Perquè durant vint-i-cinc anys, i quan la Llei disposa que el màxim que deu tenir una parvulista són 30 ó 40 alumnes, elles n'han tingut i n'han ensenyat 70, ó 80, ó 100... Perquè darrera aquesta tasca, ensems

entranyable i feixuga, que ha estat per elles més que un ofici, una vocació, més que una vocació, un sacerdoci hi van deixar salut i joventut, il·lusions i esperances, i veieren aparèixer arrugues i sorgir cabells blancs...

I si, ben certament, en l'ordre educatiu ningú amb més mèrits que elles podia ostentar el nom honrosíssim de "Mares de Mollet", vàrem aconseguir que aquell 6 de Desembre de 1959 tingués una faceta nova i un especial relleu.

...Una de les actuacions dels més joves participants a l'homenatge del 6 de Desembre de 1959.

Vàrem aconseguir que Mollet recordés i

agraís quan s'hi era a temps encara, allò que pels seus "fills" molletans havien fet aquelles dues mares. Se'ls van oferir dos llibres reunint les firmes de tots els antics alumnes que havien assistit, enquadernats amb la pell que gentilmente ens oferí la Pelleria, i amb els diners que cadascú diposità voluntàriament a les safates que hi havia a la sortida de la nos-

tra conferència, se'ls pogueren comprar dues medalles d'or.

Com deia abans, hi vàrem ser a temps. Perquè, en aquells moments, ens venia a la memòria l'acte d'enterrament d'una altra mestra també ben digna d'elogi i gratitud: na TERESA MARRUGAT ROCA. I recordàvem les paraules que en aquella ocasió suprema li foren dedicades per la primera Autoritat local: "Teresa Marrugat Roca, estamos satisfechos de tí!"

Paraules, n'estem convençuts, que foren dites amb absoluta sinceritat.

Però, com ens diu Dale Carnegie en el seu famós llibre "COMO GANAR AMIGOS", perquè hem d'esperar que les persones a les quals estimem siguin al cementiri, per fer-los ofrena d'un ram de flors?

Per això, el 27 de Juny de 1985 vaig dir que si teníem encara la fortuna de comptar entre nosaltres a una de les dues protagonistes d'aquella festa de feia vint-i-cinc anys, la senyoreta TRINITAT FALGUERAS FERRER que tot i els seus 93 anys havia aguantat estoicament la nostra "llauna", (moriria el dia 30 d'octubre de 1990, als 99 anys) jo renunciava de bon grat a l'obsequi que, segons havia vist en les tres conferències anteriors els organitzadors del cicle oferien als conferenciants, a canvi d'un ram de flors que fou posat seguidament a mans de la senyoreta Trini enmig dels aplaudiments de tota la Sala Fiveller, i d'un altre ram que dos dies més tard, dissabte al matí, en Joan Ventura Falguera i un servidor posaríem al nínxol on reposen les restes mortals de la senyoreta JOANA BARCALA i CARBONELL.

Vull afegir, en honor a la veritat, que l'organització de la Sala Fiveller no em deixaria sense l'obsequi d'un magnífic llibre, "Museus d'Art Catalans" que, sincerament, els agraeixo.

I vaig acabar, l'any 1959 com el 1985, amb les paraules d'un poeta molletà d'ara fa 80 anys, l'ANTON VENTALLÓ, que en el seu poema "Lo poble de Mollet", després de ponderar la riquesa de la nostra indústria incipient, i les virtuts dels seus habitants, acabava la poesia amb aquestes paraules:

... I com que son territori
no necessita alabar-se
ja que tot pot comprovar-se
i la veritat mai enganya,
bé pot dir-se de Mollet
que és de lo millor d'Espanya!

Les senyorettes Joana Barcala i Trinitat Falgueras, sortint de l'homenatge que se'ls tributà el dia 6 de Desembre de 1959.

Poc podien pensar llavors que un seu ex-alumne, el Jordi del forn de la Vicenta, arribaria a Ministre de Cultura!

EN EL LLINDAR DEL MIL.LENARI

D'aquí a pocs dies, l'any 1993, Mollet commemorarà el mil·lenari de la seva existència com a poble, (els documents trobats per Mn. Joan Galtés diuen "Parròquia" que ve a ser el mateix) amb diversitat d'actes i festes que, segurament, s'estendran al llarg de tot l'any.

En el llindar del mil·lenari no puc però passar per alt una altra commemoració, sens dubte més modesta, però tal vegada no menys important: els SETANTA CINC ANYS d'existència del Col·legi de la Companyia de Maria que el dia 16 de Maig -vigília justament de la festa de la seva fundadora, Santa Joana de Lestonnac - va tenir lloc, joiosament.

Si és evident que l'origen d'aquest llibre que tens a les mans, amic lector, deriva d'aquella conferència donada al Cinema Avenida el 15 de Novembre de 1959, en homenatge a les parvulistes Sres. Joana Barcala i Trinitat Falgueras, amb motiu dels seus vint-i-cinc anys de dedicació a l'ensenyança, i que la teoria que pretenc defensar és que si Mollet ha donat tants bons fills, és perquè aquí hi ha hagut bones mares "i no mares capaces solament de portar-los al món, sinó i sobretot, mares que un dia i altre, amb paciència, amb abnegació i sacrifici, han encertat a treballar la cera verge que és tot infant, fent néixer en el seu cor els ideals de fe, de pàtria i de família unida, de l'amor al treball i a l'afany de progrés, en lluita noble, a prova d'obstacles i dificultats", amb tant o més motiu podríem aplicar aquestes paraules a les monges que al llarg d'aquests setanta-cinc anys han estat també, per la fe i la dedicació a l'ensenyament, autèntiques "Mares" de Mollet.

Per això he cregut de justícia introduir, a manera d'epíleg, aquest capítol titulat "En el llindar del Mil·lenari" que conté la doble fotografia del Col·legi, en la seva fundació i en el moment actual, el document fundacional que fou llegit durant la Missa de commemoració i LA RELACIÓ DE LES MARES SUPERIORES QUE DES DEL 1917 L'HAN DIRIGIT, I DE LES MONGES QUE HI HAN TREBALLAT, per concloure'l amb la poesia que el tal acte em va inspirar, i que llegida també al final de la Missa, corrobora en les seves estrofes allò que ara vinc a posar de relleu, en prosa: que en les condicions de pau, cordialitat i acolliment del nostre poble, avui Ciutat, si la tasca de les senyorettes Barcala i Falgueras hi tingué una destacada participació, també la hi tenen i l'han tinguda les monges del Col·legi de la Companyia Maria i el Magisteri, en general: els que figuren en el llibre, que, a més de la Sreta. Trini, la Sreta. Barcala i les monges del Convent són els Vicenç Plantada, Josep Payà, Josep Andreu, Alsina, Carmela Arbussà, Teresa Marrugat, Emili

Ninou, Arcadi Viñas i Jaume Coll. Els que no hi figuren: la Sra. Rosenda Fullerachs, el meu oncle, Pere Vegué, el Sr. Bech, el Sr. Marrugat -inexplicablement assassinat l'any 36- el Sr. Vigo, el Sr. Boada i el Sr. Sisó. Els magnífics mestres formats a l'Escola Normal de la Generalitat de Catalunya Srs. Monclús, Masclans, Virgili i Margarida Delclòs. Els mestres del període de guerra, Srs. Meix i Bolinches; els Srs. Roselló, Margarida Ulied, germans Viñas, Barres, Tusquellas, Maria Aurora Santamaria, Pérez Benavente, la Sra. Victòria Garcés i els que inevitablement em descuido, per desconeixement, perquè ja em falla la memòria, i per no allargar massa aquest capítol.

Tots ells justifiquen, em sembla, a bastament, el títol d'aquest llibre: MOLLET EN DEUTE.

Deute que no quedaria saldat encara que tinguessin el seu nom en algun dels nostres carrers (i s'ha escapat una ocasió magnífica per fer-ho al preferir batejar amb el nom d'oficis antics els del Polígon Sagarbí) perquè solament podrà saldar-se si tots i cadascú de nosaltres ens esforcem per recordar les bones ensenyances que ens donaren, i per posar en pràctica els principis d'educació cívica i de mutu respecte que ens varen inculcar, per tal de fer que el seguit de places i carrers (alguns, recentment molt millorats) i el cúmul d'habitants que s'hi passegen i baden o critiquen, es transformi en un autèntic poble (o, si voleu, Ciutat) de **molletans** que hi convisquem, dialoguem, col.laborem i, per damunt de tot, ens estimem.

Mollet, Octubre de 1992

**A
n
y
1
9
1
7**

**A
n
y
1
9
9
2**

75e Aniversari

Les Religioses de la Companyia de Maria del Col.legi Lestonnac, volem agrair a tot el poble de Mollet el recolzament i l'acolliment que durant tants anys ens ha ofert.

Mollet, 16 de maig de 1992

Madrid 19 de Marzo de 1917

Reverda M. Priora del Colegio de la Im-
-pianza. Galleta (Barcelona)

Muy Reverda M. Priora: En contestacion
a su atenta rúplica del 5 de Febrero diri-
-gida al Santo Padre, tengo el gusto de
comunicarle, en nombre de la Santa Sede,
la oportuna autorizacion para abrir la
casa en Mollet del Vallés, Diócesis de
Barcelona. = Para las ultimas prácticas
V. R. se ponga de acuerdo con el Excmo. Sr.
Pretado de Barcelona. - Dios que a V. R.
muchos años. = Mons. Fagonesi A. S.

En copia

Bar

Barcelona 24 de Marzo de 1871.

Vista la precedente instancia; visto asimismo el documento del Excmo. y Pmo. Sr. Nuncio de Su Santidad en Madrid, cuya copia suelta unida a esta expediente; venimos en autorizar y autorizamos, en cuanto a nos corresponde, para que pueda establecerse en Mollet una Comunidad de Religiosas de Nuestra Señora y Enseñanza, procedente del Monasterio de Calella, para dedicarse a la educación de la niñez, debiendo la Pda. M. Priora que fuere de dicha Comunidad darnos cuenta, de oficio, de la fecha en que aquella quede establecida canonicamente y del número de Religiosas que la constituyan.

Lo acordó y firma V. Excmo. Nuncio, de
me certifico

Joaquín Guzmán

Por mando de V. Excmo. Nuncio,
el Nuncio, mi Sr.

Joaquín Guzmán

Excmo. Nuncio, 3. VI. 71

NOMS DE LES RELIGIOSES QUE HAN FORMAT PART DE LA COMUNITAT DE MOLLET DES DE LA SEVA FUNDACIÓ

Cortada, Merçè	Superiora 1917-1931	
Ribas, Dolors		
Espel, Roser		Fundadores
Olivé, Pilar		
Rosell, Magdalena		
Casajuana, Antònia		
Tarazanas, Antònia		
Terejina, Amèlia		
Vila, Núria		
Prat, Montserrat	(en Religió; Consuelo)	
Sánchez, Maria	(" ; Rosario)	
Llano, Pilar	(" ; Lourdes)	
Martino, Palmira		
Carrero, Pilar		

1941-1942		
(*) CÁNOVAS, MERCEDES	Superiora (1942)---1962	(1964)---
1965 (1967)		
Sendra, Concepción		(1967)
(*) Saló, Asunción		(1952)
(*) Barroso, Carmen		(1965)
(*) Masriera, Montserrat		(1952)
AGUADO, PATROCINIO	1952 Superiora	(1954)
(*) Truyols, Josefa		(1942)---1983
Artigues, Esperanza		(1945)---1952 (1957)
Martín, Rosario		(1952)
Aloy, Rosalia		(1945)

(*)Aquestes religioses ja estaven a la Comunitat de Mollet abans d'aquesta data, quan la Casa era autònoma. Santa Joana de Lestonnac volia formar un Govern general que, llavors, no era acceptat per Bisbe de Burdeus i menys, per tant, per Roma.

El pas del temps mostrà que les cases autònomes no podien sub-

sistir i l'any 1921 se'n varen unir moltes. Espanya, França i Amèrica varen formar un Generalat, però quedant encara unes Comunitats autònomes, altres no: Mollet s'uní al Generalat durant la nostra guerra i fou des de 1956, amb el Papa Pius XIIe que es produí la unió definitiva.

1942-1943

RIU, CONCEPCIÓN

Superiora (1952)

Mateu, Cecilia

(1945)

1945-1946

Martínez, Carmen

(1952)

Santolaya, Dolores

(1975)

Fe, Mª Nieves

(1952)

Vila, Carmen

(1952)

1947-1948

Roure, Teresa

(1959)

Basiana, Montserrat

(1957)

1952-1953

Rosano, Aurèlia

(1953)

Morón, Pilar

(1967)

Lizaldre, Javiera

(1957)—1962 (1968)

Valls, Dolores

(1954)

Gil, Rosario

(1957)

1953-1954

García, Dolores

(1955)

Ruestes, Carmen

(1962)

1954-1955

MARTÍNEZ DE YUSO, MARÍA

Superiora (1961)

Gómez, Carmen

(1979)

Ruiz, Dominica

(1957)

1955-1956

Carnicé, Sebastiana

(1959)

Morales, Dolores

(1962)—1980 (1983)

1957-1958		
Villarroya, Irene		(1971)
Ladruñan, Mercedes		(1959)
García, Soledad		(1974)
Diloy, Soledad		(1961)—1968 (1970)
Hernández, Concepción		(1974)
1959-1960		
Zuazo, M ^a Teresa		(1961)
Ibáñez, Elvira		(1961)
Ramón-Vidal, M ^a del Carmen		(1962)
1961-1962		
RIEZU, FRANCISCA	Superiora	(1967)—1968 (1979)
Bernat, María		(1964)
Ruiz Ciordia, M ^a Luisa		(1967)
Galindo, M ^a Luisa		(1967)—1969 (1983)
Ruiz, Rosario		(1969)
1962		
Brugulat, Magdalena		(1965)
1964		
CAPEL, MARÍA	Superiora	(1967)
Escoda, Josefina		(1971)
Noguera, M ^a Dolores		(1972)
Corbal, M ^a Dolores		(1967)
Cossío, Dolores		(1967)
1965		
Abellán, Justa		(1967)—1968 (1972)—
1983 (1984)		
1966		
Leoz, Pilar		(1967)
Bonsfills, Lourdes		(1971)
Punsola, Nuria		(1969)
Marimón, Montserrat		(1969)
Suarez, Carmen		(1967)

1967

GARCÍA DE DIOS, Mª CARMEN Superiora (1972)
Colomé, Margarita (1970)
Lafuente, Pilar (1978)
Feixas, Josefa (1971)—1972 (1983)
Zuloaga, Mercedes (1969)
Juanmartí, Carme (1968)—1969 (1971)
Ribera, María (1968)
Ramón-Vidal, Dolores (1971)—1974 (1976)—
1980 (1983)—1989

1968

Descarga, Antonia (1977)

1969-1970

Adán, Mª Luisa (1975)
Rigo, Catalina (1972)
Ortega, Ascensión (1971)
Camps, Pilar (1970)

1970-1971

Llop, Mª Pilar (1973)
Arrieta, Mª Rosa (1977)
Yepes, Mª Dolores (1972)

1971-1972

Olaizola, Manuela (1975)
Garreta, Mª Gloria (1973)
Rivas, Mª Isabel (1974)

1972-1973

POU, NURIA Superiora (1976)—1985
Escudero, Mª Carmen (1976)
Zuazua, Mª Angeles (1976)
Peciña, Pilar (1974)
Massana, Rosa (1990)
García-Baquero, Carmen (1982)
Aguilar, Concepción (1976)

1973-1974	
Carnero, Eladia	(1982)
Benítez, M ^a Montserrat	(1974)
1974-1975	
Malet, M ^a Teresa	(1977)
1975-1976	
Royo, Asunción	(1986)—1991
1976-1977	
Bordas, Mercedes	(1980)
DE LA PARRA, M ^a CONCEPCION Superiora	(1979)
García, Antonia	(1980)—1990
Riera, Victoria	(1977)
Turrientes, M ^a Lucía	(1977)—1991
1977-1978	
Oleo, Gloria	(1979)
Solanas, Francisca	(1979)
Travé, M ^a Concepción	(1983)
Trilla, Asunción	(1980)
Massó, Montserrat	(1991)
Solé, Claustro	(1979)—1988 (1990)
1978-1979	
Raich, María	
1979-1980	
Torres, Purificación	(1985)—1990
1980-1981	
Dolcet, Sabina	(1983)
Ibañez, Elvira	(1981)
Mascaró, Ana M ^a	
1985-1986	
CASTELLTORT, M ^a CANDELARIA Superiora	
Nicolau, M ^a Teresa	
Sintes, María	(1990)

1986-1987	
Codina, Nuria	(1989)
Artajo, M ^a Asunción	(1990)
1987-1988	
Font, Montserrat	(1991)
1988-1989	
Margarit, M ^a Gracia	(1989)
1989-1990	
Marimón, Montserrat	(1990)
1990-1991	
Trepat, Montserrat	

Conversant amb...

La mare Josepa Truyols i Rodés

L'anunci dels 75 anys del Col·legi de la Companyia de Maria (Lestonnac) a Mollet, em féu pensar en la conveniència de parlar amb la monja més antiga. I em digueren que era la "Mare Josefa", filla de Martorelles. La conversa té lloc a la porteria de l'escola, de 9 a 10 del matí, justament el dia de Santa Joana de Lestonnac, vigília del 75è aniversari.

-No li pregunto els anys que té, però sí quants en porta de monja.

-Doncs, vaig entrar al noviciat l'any 31, i vestiria l'hàbit el 33. Els primers vots, dos anys més tard. Després... vingué la guerra i els vots a perpetuïtat els vaig renovar d'amagat,

el 1938, a una casa de Martorelles on hi acudia un sacerdot parent o amic. Fou després de la guerra, pel 1940, quan vaig poder-los fer definitivament.

-I durant la guerra, com ho passà?

-Amb perills, com tothom; persecucions, bombardeigs, dos germans que van haver d'anar al front...

-Millor no recordar-ho. I, ja fets els vots, ingressà directament al Col·legi de Mollet?

-Sí, fins el 1942. Després, sis anys al Col·legi de Logroño, tres a Hellín (Albacete), un a Bèlgica preparant-me per anar a les Missions i 31 a l'Àfrica, el llavors Congo Belga, avui República del Zaire. I des de 1983, de nou a Mollet.

-És ben bé allò de "Roda el món i torna al Born..." I, en la seva tasca docent, de quines assignatures s'encarregava?

-Aritmètica, Gramàtica, Geografia... Diguem Cultura general.

-De la seva llarga vida dedicada a l'ensenyament, n'ha tingut més alegries, o més desenganys?

-Desenganys que m'hagin colpit, diria que no. Desagraiments, a ben segur. I greu de veure que, a vegades, no han seguit a la vida el bon camí que se'ls havia ensenyat al Col·legi, també. Quan et fas gran, però, són més les mostres de simpatia que no quan estàs lluitant amb elles, procurant formar-les o instruir-les.

-Conec un parell de llibres (Antologia del disparate), recollint respostes curioses dels alumnes en els exàmens. Recorda alguna d'aquestes "perles"?

-Sí. Una nena de 9 ó 10 anys, en un examen oral del que en dèiem "Historia Sagrada". La pregunta era sobre Noé. I ella explicava que Déu digué a Noé que fes una arca, perquè volia enviar molta pluja, molta pluja... I aquí es va quedar tallada i no sabia com continuar. Jo vaig insistir: I què més? I ella, tota convençuda va concloure: Doncs Déu va dir-li que quan la tingués acabada, que l'avisés!

-Des del començament fins ara, quins canvis li han cridat més l'atenció, en la vida del Col·legi?

-La presència dels nois com a alumnes, i tot en conjunt. (En el moment de respondre'm baixaven per l'escala una munió de nois i noies fent aldarull... Ella em comenta:) Abans, haurien baixat en filera, resant o cantant. És clar -m'aclareix tot seguit- que avui estem de festa i ja se sap que la mainada és sorollosa...

-Recorda els motius pels quals es va fer monja?

-M'agradava l'ensenyament però això no és una vocació religiosa... I reprèn, després d'una pausa: Sentia, ja de petita, que Déu em cridava per aquest camí.

-La seva llarga estada a l'Àfrica, ha estat una càrrega massa fatigosa, o una experiència estimulants?

-Molt estimulants, i en dono gràcies a Déu!

-Tot i que ho passaven prim?

-Sí, sí. Si calgués tornar-hi, diria que ara mateix! Pensi que no m'ho van demanar. M'hi vaig oferir.

-Del Mollet que va deixar al d'ara, quines diferències hi troba?

-Positives unes, altres no tant. Les estem estudiant en detall arran de l'Assemblea general de la Parròquia, que es tornarà a reunir pel mes

de juny.

-Amb motiu d'aquest 75è aniversari s'haurà trobat o retrobat amb moltes antigues alumnes. Què li agradaria dir, especialment, per a totes elles?

-Que no s'oblidin mai d'allò de bo que van aprendre en aquest Col·legi, especialment com a formació, cara a la vida. I pensi que ara que es parla tant del "feminisme" bé podríem dir que Santa Joana de Lestonnac en fou una notable precursora: El seu va ser el primer Institut religiós de dones dedicades a l'ensenyança.

-Hi ha alguna pregunta que no li hagi fet, i que li hauria agradat respondre?

-No, perquè no sabia que vindria a fer-me aquesta entrevista.

-Penso que tal vegada la hi podré fer passat el fi de setmana, perquè un "ocellet" m'ha dit que li preparen un homenatge del qual ella n'està ignorant del tot. -I ho faig així. La pregunta és aquesta: Com ha anat el dia de Santa Joana i la festa del 75è aniversari?

-Doncs, molt bé! La Núria i jo vàrem rebre un ram de flors i una placa commemorativa.

-De totes maneres, penso que el millor regal és el de conservar aquesta clarividència de pensament, a pesar dels anys i les vicissituds. Mare Josepa, enhorabona!

J. Aliguer

De la TRIBUNA VALLESANA, nº 48
del mes de JUNY 1992

FA SETANTA CINC ANYS

A la Mare Superiora i
Comunitat de Monges de la
Companyia de Maria (Lestonnac)
de Mollet del Vallès.

Fou l'any disset. Vinguéreu de Calella
per generositat del senyor Ros,
i el solc primer de la valenta rella
obria un camp difícil i fruitós.

Vint anys més tard sofrírem temps de guerra
que varen provocar dispersió:
l'escola esdevingué la gran desferra
i el sol nom del Convent ja feia por...

Tres anys després, les aigües s'encalmaren.
Es varen vèncer les dificultats.
Les monges, poc a poc, reviscolaren
i els vells estralls serien oblidats.

Conec a la JOSEPA i a la NÚRIA
que al Congo belga varen treballar,
i a l'Anna Mascaró, dolcesa i fúria:
les monges de l'avui i del demà.

Per sobre de les fòbies i les filies
el nostre poble és quiet i acollidor.
I si és la dona el port de les famílies
vosaltres sou la causa i la raó.

Val molt la tasca feta, i en la gresca
d'aquesta data que commemoreu
la puc qualificar de gegantesca,
ensems la vostra glòria, i vostra creu.

Que prosseguiu lligant seny i cultura
per dur-la a terme sense defallir:
la joventut d'avui en té fretura
per veure clar el seu Nord, i el bon camí.

Joan Aliguer

Mollet, 16 de Maig de 1992

AGRAÏMENTS:

El llibre MOLLET EN DEUTE que tens entre les mans, amic lector, i que segurament hauràs llegit o fullejat, o penses fer-ho en els moments de lleure, no hauria pogut veure la llum ni aparèixer amb les fotografies que l'il.lustren o les anècdotes que l'adornen si una colla de bons amics no hi hagués ajudat, posant-hi el seu esforç, el seu interès i fins les seves objeccions, cedint-nos gentilmente allò que guardaven amb afecte, o autoritzant-nos a utilitzar un material que havien publicat, o els pertanyia.

A tots ells em plau donar-los les gràcies més sinceres, ja que la seva col.laboració ens permetrà de fer arribar aquest llibre a les persones que, de Mollet o de fora, estimen la nostra població.

I -com dic en la Dedicatòria- ajudarà als que no la coneixen, o la coneixen poc, a estimar-la una mica més, a través del contacte amb tants molletans recollits a les seves pàgines que, al llarg dels anys, han merescut que el seu nom figurés en algun dels nostres carrers o places, o poden figurar-hi en endavant per quant la seva trajectòria professional i humana els fa mereixedors d'aital honor, com ja ha passat, fins i tot en vida, en alguns casos.

Em plau així contribuir a augmentar el nombre de publicacions que, en els darrers temps, han estudiat els fets ocorreguts a la nostra Vila-Ciutat, fent-la més coneguda i recordada pels molletans d'avui i els que ens succeïran, ja siguin estudiosos o, simplement, curiosos de les nostres gestes passades i de les persones que varen dur-les a bon terme.

Diu un refrany conegut que "todo es según el color del cristal con que se mira". Penso que el meu llibre no és tan sols subjectivament verídic, sino que ho procura ser, objectivament. I, com diu en Salvador Espriu, "si el mirall de la Veritat s'esmicolà a l'origen, cadascún dels seus bocins recull, no obstant, una engruna d'autèntica llum". Que aquesta engruna meva, per petita que sigui, hagi contribuït a il.luminar el panorama d'aquest Mollet on he nascut i viscut, és el meu desig més fervent i la il.lusió que m'ha mogut a escriure.

Les gràcies, igualment, a les Entitats i particulars que en l'aspecte econòmic m'han ajudat a fer que el cost del MOLLET EN DEUTE fos el mínim possible i, entre ells, fent una excepció en el meu propòsit de no citar noms, la Impremta FRANCESC de Martorelles que amb una cura i un amor extraordinaris ha cuidat de la seva impressió.

I a tu, lector, que amb el teu interès, i la teva opinió desapassionada m'encoratjaràs a noves temptatives, o em sabràs perdonar, si m'equivoco.

NOMENCLÀTOR:

ABELLÓ, Joan.....	56-57-60-61-73-82
Abelló, Marta	60
Agustí, Ignasi.....	59
Alfarràs, Marquès d'	79
Alfonso Cuní, Josep	69
Alfons XIIè.....	57
Alfons XIIIè	39
Almirall, Valentí.....	18-19
Almodis, Na	22
Alonso, Alvaro.....	79
Alsina.....	18-89
Ambròs Lloreda, Joan	74
Andreu vall, Josep.....	34-66-89
Arbussà, Carmela.....	51-89
Arco, Manuel Del	47
Aulèstia, Salvador.....	57
BAIGET Felip, Jordi	47
Balaguer, Víctor.....	27
Barcala Carbonell, Joana.....	8-19-83-85-86-89
Barres, Arturo	90
Barrientos, Maria	57
Basolí Rabasa, Andreu.....	47-48-49
Bayés, Pilarín.....	61
Bech	90
Benet i Jornet, Josep M ^a	70
Berenguer I lo Vell, Ramon.....	22
Boada.....	90
Bolinches	90
Bortet, Mariona.....	20-24
Bonvilà, Pere	59
Borrell.....	22-23
Bosch de Calderó, Miquel	16
Buxarrais, Bisbe. Mn. Ramon.....	14-74
CALVO, Ricardo.....	70-82
Canals, Ramon.....	52
Canet, Antònia.....	16
Caparrós, Doctor	55
Campoverde, General	18
Carnegie, Dale.....	85
Carreras Arrondo, Julio.....	79

Carreras Candi, Francesc	19
Casanova, Rafel de.....	17
Casanovas, Mn. Josep	53
Casas, Ramon	57
Castells, Joan	52
Castellsagués, Sebastià	52
Castillo, Albert del.....	57
Catafau, Àngel	54
Cheret	57
Clarà, Josep.....	57
Clavé, Anselm.....	81
Cirici-Pellicer	57
Codina, Emili	19
Colasa	66
Colom Ventura, Pere.....	17-38
Coll, Carme	74
Coll i Aregall, Jaume.....	74-89
Cortès, Joan	57
Costa, Francesc.....	57
Cuadrat i Realp, Jaume	46
Cuxart, Modest	57
DALÍ, Salvador.....	57-60
Delclòs, Margarida	90
Dumas, Alexandre.....	57
Duran, Dolors.....	37
Duran i Solà, Lluís.....	32-33-34-58-62
ESCALAS Chamení, Fèlix	79
Espru, Salvador.....	45
FABIOLA de Bèlgica, Reina.....	60
Falgueras Ferrer, Trinitat.....	8-19-74-83-85-86-89
Falquer, Pere	25
Felip IV	23
Ferran, Fèlix.....	26-27-62
Ferran, Maria	28
Ferrusola, Marta.....	57
Folch i Torres, Josep M ^a	50
Fonolleda, Vicenç.....	16
Fortuny, Pintor.....	18-57
Fortuny Torrens, Josep.....	38-44
Fullerachs, Rosenda	89
Fuster, Jordi	69
GALTÉS, Mn. Joan.....	20

Ganduxer, Mn. Valentí.....	73
Garcés, Victoria	90
Gimeno, Francisco	57
Guinovart, Joan	57
Gonzalvo, Josep	53
Gonzalvo, Marià.....	52-73
Graells, Francisco	60
Granados, Enric.....	57
Gregori III, Papa	22
Gual Villalbí, Pere,	57
Güell, Vescomte de.....	58
 HUGUÉ, Manolo	 57
 IRIARTE, Joan.....	 61
Isabel.....	22
 JARDIEL Poncela, Enrique	 15
Jufré Torrens, Concepció.....	64-65-66
 LA MOTTE, General	 23
Lautrec, Enri de Toulouse.....	57
Lecante, Carles	64
Lestonnac, Santa Joana de.....	89-101
Loti, Pierre	57
 MANDELA, Nelson.....	 16-74
Manzano, Rafel.....	57
Marrugat Roca, Teresa.....	85-89
Marrugat, Salvador	90
Marsà, Angel.....	57
Masats, Josep	61
Mascaró, Anna.....	104
Masclans	90
Mendicouague, Pedro.....	79
Menna	66
Mestres, Apel.les.....	57
Meix	90
Mir, Joaquim.....	57-59
Miró, Gabriel	57
Monclús	90
Monges de la Companyia de Maria	89
Monserdà Montón, Francesc.....	49
Muxart, Jaume	57
 NELLO, Mn. Antoni	 73
Ninou, Emili.....	74-89

Nonell, Isidre	57
Novellas, Joan.....	65
OLEGUER, Sant	20
PALLERES Corberó, Francesc de P.	73-77-78-79-80
Pascual, Llorenç.....	73
Payà i Raurich, Josep.....	30-89
Pellicer, Carles	59
Pérez Benavente, José M ^a	90
Pi Monrós, Pelegrí.....	73
Picasso, Pablo.....	57
Pilós, Jofre el	81
Planasdurà, Enric.....	57
Planelles, Joan.....	59
Plantada i Fonolleda, Vicenç.....	18-25-29-30-62-89
Porcioles, Josep M ^a	57
Potau, Artur	59
Pou, Josep M ^a	70-71-72-82
Pou i Torrents, Martí	29
Pou i Torrents, Núria.....	62-63-104
Povar, Marqués de	23
Pruna, Pere.....	57-59
Puigcercós, Bonaventura.....	20-56-58-73
Pujol (Família).....	66
RABASA Singla, Simeó.....	73-75-76-77-78-80
Ramon, Pere.....	20-21-22
Regoyos, Dario de.....	57
Religioses de la Comunitat de Mollet.....	95-96-97-98-99-100
Rius i Taulet.....	27
Rodoreda, Mercè.....	16-74
Ros Sallent, Frederic.....	16-34-75-104
Roselló	90
Rusiñol, Santiago.....	57-60
SALVAT, Ramon	52
Samaranch, Joan Antoni	57
Sans Rossell, Josep.....	38-39-40-44
Santamaria, M ^a Aurora	90
Santos Torruella, Rafel	57
Sedó	79
Selva, Jaume	66
Sisó, Andreu	90
Solà Sánchez, Josep.....	54-55
Solà Pujol, Josep.....	64
Solana, José Gutierrez.....	57

Solé Flores, Jordi	7
Solé Font, Joan	64
Solé Tura, Joan.....	9-15-44-45-56
Solé Tura, Jordi.....	56-67-68-82-86
Soler Isart, Pere	69
Sorolla, Joaquim	57
Subirats, Josep M ^a	57
Suñé Arbussà, Josep M ^a	50-51-56-67-73
Suñé Font, Antoni.....	73-74
Susías, Pepita.....	79
TAPIES, Antoni.....	57
Tarragó Llinàs, Artur	64
Tereseta, Sra.	33
Tierno Galvan.....	70
Tiffon, Maria i Sara.....	67
Tiffon Ramonet, Santiago.....	58-74
Tomeo, Javier.....	70-71-72
Torrents, Agustí	76
Truyols i Rodés, Josepa.....	101-104
Tura, Vicenta.....	86
Tura Valldeoriola, Feliu.....	17-38-39-44
Tura, Montserrat.....	24
Tusquellas, Jaume	90
ULIED, Margarida.....	90
Uzcudun, Paulino.....	48
VALL de Marlés, Comte de la	27
Vegué, Pere	90
Ventalló, Anton	85
Ventalló, Gaietà.....	25-62
Ventura Falguera, Joan	85
Verdaguer, Mn. Cinto.....	57
Vigo, Guillerme.....	90
Vilarrosal.....	38-66
Vilaseca, Jaume	58
Villalobos Casado, Josep	79
Vincia, Gaietà	16
Viñas Prat, Arcadi.....	73-74-89
Viñas, Germans	90
Virgili	90
Voltes Bou, Pere.....	57
ZABALETA.....	57

Índex

Dedicatòria.....	5
El com i el perquè d'aquestes pàgines.....	7
Pròleg	11
El poble de Mollet i la seva història	15
Habitants, carrers i places	16
El carrer d'Alsina.....	18
El carrer d'en Valentí Almirall.....	19
El carrer de Pere Ramon	20
El carrer Borrell	23
El carrer de Gaietà Ventalló.....	25
El carrer d'en Fèlix Ferran.....	26
El carrer d'en Vicenç Plantada	29
El carrer del Dr. Lluís Duran.....	32
Els tres carrers de guerra civil.....	38
Nostre Ideal 7 de Març de 1931.....	40
Andreu Basolí i Rabasa	47
Josep M ^a Suñe Arbussà	50
Els germans Gonzalvo.....	52
Josep Solà.....	54
Joan Abelló	56
Núria Pou	62
Concepció Jufre i altres molletans difunts	64
La Residència de la "Immaculada"	66
Jordi Solé Tura, Josep M ^a Pou i altres molletans vivents	67
Mollet, certament en deute	73
El Sr. Rabasa i el Sr. Palleres.....	76
Mollet i els seus monuments	81
Per haver-hi bons fills	83
En el llindar del mil·lenari.....	87
Les Religioses del Convent.....	95
Conversant amb Josepa Truyols	101
Fa setanta cinc anys.....	104
Agraïments	105
Nomenclàtor	107
Índex	115

Aquesta edició de
MOLLET EN DEUTE
ha estat enllestida en els
tallers d'Impremta Francesc
de Martorelles
el mes d'octubre de 1992

JOAN ALIGUER i VEGUÉ neix a Mollet del Vallès, el 17 de Desembre de 1921

Ben jove, fou col·laborador de "Gente menuda", suplement infantil de LAS NOTÍCIAS de Barcelona i, més tard, de les revistes "Sembra", "Amistat", "Atalaya" i director de "Tene-Revista"

Durant una pila d'anys (1962-75) fou corresponent informatiu de "La Vanguardia", "El Correo Catalán", l'esportiu "4-2-4" i des de 1988 col·laborador de la "Tribuna Vallesana", així com membre dels Jurats de Ràdio Pineda de Mar, de la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids de Barcelona, i del Consell de redacció de la Revista "Gent Gran", de "La Caixa"

Coautor del llibre "Un Col·legi que fa un poble" (Montcada 1985) ha publicat dos llibres de les seves poesies: MOLLET POÈTIC (1983) i MOLLET POÈTIC II (1986), totalment exhaurits

Integrant dels grups "Poesia Viva" de Barcelona, "Quicarella poètic" de Centelles, "Raim de poesia" d'Artés i "Esbart de poesia" de Mataró, ha guanyat nombrosos guardons

Publica ara un llibre en prosa, "MOLLET EN DEUTE" basat en una conferència pronunciada l'any 1959, sobre els noms dels carrers de la nostra Ciutat

Mollet, Novembre de 1992

